Lakeuden Maanpuolustaja

Juhlatoimikunnan puheenjohtaja eversti evp Jorma Jokisalo avasi tilaisuuden lausumalla tervehdyssanat. **Kuva: J Syvänen**

Tammisunnuntaina kunnioitettiin itsenäisyytemme lunastajia!

Kiitos Vanhan Vaasan läänin tämän päivän kansalaiset ja vieraamme ympäri Suomea! Osallistuitte moneen Vanhan Vaasan läänin alueella järjestettyyn muistojuhlaan kunnioittaaksenne 100 vuotta sitten tapahtumissa mukana olleita itsenäisyytemme lunastajia.

Tästä voi päätellä, että edelleenkin keskuudestamme löytyy runsaasti tahtoa ja tarmoa lähestyä niitä aikoja, jotka ovat jättäneet syviä tuntoja ihmisten mieleen. Muistaminen ei rajoittunut vain kolmen maakunnan yhteisiin päätapahtumiin Seinäjoella. Hyvin monella paikkakunnalla järjestettiin Isänmaallisia juhlatapahtumia ja laskettiin jumalanpalvelusten yhteydessä seppeleitä Vapaussoturien ja sankarivainajien muistoksi.

Seinäjoella toteutettiin laajuuteensa, monipuolisuuteensa ja osallistujamääriin perustuen kaikkein kattavin juhlakokonaisuus. Juhla rakentui vapaussoturien ja itsenäisyytemme saavuttamisen muiston ympärille. Seminaarimme, juhlakonserttimme, yöllinen seppeleenlaskutilaisuus Ylistarossa, juhlamessumme ja sunnuntain pääjuhla kokosivat kansalaisia ympäri Suomea. Mukana oli isänmaallisia ihmisiä Helsingistä, Varsinais- Suomesta, Pirkanmaalta, Satakunnasta, Karjalasta ja Kainuusta ja monelta muultakin seudulta, mutta ennen kaikkea kolmesta pohjalaismaakunnasta. Ihmisiä oli eniten Tammisunnuntain pääjuhlassa 1300, juhlamessussa 600, juhlakonsertissa lähes tuhat ja seminaarissakin noin 400. Ylistaron yöllisessä tapahtumassakin sunnuntaina 28.1. klo 02.30 oli paikalle tullut yli 100 henkilöä. Lauantaina tarjosivat Laivaston soittokunta kapellimestari Petri Junnan johdolla ja Matti Orlamon johtama Kaaderilaulajien kuoro yhdessä täysipainoisen isänmaallisen juhlakonsertin, joka nostatti juhlatunnelmaa.

Valtioneuvoston tervehdyksen juhlaan toi Sisäministeri Paula Risikko. **Kuva: J Syvänen**

Koska maakuntamme päälehti oli lähettänyt Seinäjoen sunnuntaiseen pääjuhlaan vain valokuvaajan ja tilaisuuden uutisointi jäi sen vuoksi Valtioneuvoston tervehdystä lukuun ottamatta valitettavan vajaaksi, haluan tässä tuoda esiin hienon valtakunnallisen juhlamme koko kulun.

Pääjuhlan ohjelma seuraili maamme itsenäistymisen polkua. Tämä teema toteutettiin ajan hengestä kertovan musiikin, Kirsti Mäkelän ohjaaman tunteikkaan kuvaelman ja siihen sisältyneen Annukka Latvalan johtaman Marttilan koulun kuoroesityksellä sekä Finlandian säveliin yhdistetyllä Mila Miloffin nuorten tyttöjen balettiesityksellä. Johdattelevasta musiikista vastasi Laivaston soittokunta. Oopperalaulaja Tiina Maija Koskela täydensi upeasti kokonaisuutta. Puheita oli kaksi, tervehdyspuhe ja Valtioneuvoston tervehdys, jonka toi sisäministeri Paula Risikko. Pääjuhlassa esitettiin 1300 katsojalle hyvät arvostelut saanut uusi Antti Tuurin käsikirjoittama draamadokumentti ”Tammisunnuntai 1918”. Elokuvan ohjaaja Ilkka Vanne puolisoineen oli mukana juhlaesityksessä. MRP Matila Röhr Productions Oy:n yhteistoiminnassa Vapaussodan ja Itsenäisyyden Etelä- Pohjanmaan perinneyhdistyksen ry:n kanssa tuottama draamadokumentti kruunasi juhlamme. Koko monipuolinen juhla videoitiin ja tallenteen voi yhdistyksemme kautta pyytää sovittaessa katsottavaksi.

Mila Miloffin nuorten tyttöjen balettiesitys Finlandian tahdissa. **Kuva: J Syvänen**

Juhlamme onnistumisen takasivat Seinäjoen kaupungin, Vapaussoturien Huoltosäätiön ja Vapaussodan Perinneliiton tuki. Siitä kiitos! Juhlajärjestelyissä ahersi kiitettävästi noin vajaan sadan hengen vapaaehtoisjoukko reserviläisistä, usean yhdistyksen jäsenistä, naisista ja miehistä sekä varusmiehistä muodostunut tukijoukko. Seinäjoki Areenan ja Fazer ravintolan henkilöstö tuki järjestelyorganisaatiota kiitettävästi. Toimivuuden takasi tekniikkaryhmä Seppo Saranpää. Henkisestä tuesta esitän kiitokset Lapuan hiippakunnan piispalle Simo Peuralle koskettavasta saarnasta ja Seinäjoen seurakunnalle messusta ja tuesta juhlajärjestelyissämme.

Kiittäen
Jorma Jokisalo
Eversti evp
Juhlatoimikunnan puheenjohtaja

SISÄLTÖ

ETUSIVU
- Muistojuhla

SIVU2
- Piirikirjoitukset

SIVU 3
- Hulmilta se alkoi
- Seppeleenlasku
- Tasavallan vartiosto

SIVU 4
- Kilpailut
- Tapahtumat
- Sata kunnialaukausta

SIVU 5
- Kenttätäydennysprikaatin tulikaste

SIVU 6
- Vapaustaistelun muistojuhla

SIVU 7
- Rovajärven tykistöleirillä

SIVU 8
- Itsenäinen suomi
- Taistelijan perusammunnat
- Suomen puolustusvoimat

SIVU 9
- Päämajan viikonvaihde

SIVU 10
- Veteraanijärjestöille lahjoitus
- Ähtärin reserviläiskerhot talkootöissä

SIVU 11
- Kurikan ressut Virossa

SIVU 12
- Case Kempele
- Mielipidekirjoitus

SIVU 13
- Tammisunnuntain anti
- MPK:n tervehdys

SIVU 14
- Itsenäisyyspäivä Isokyrössä

SIVU 15
- Jääkäreiden kotiinpaluu
- Talvisodan päättymisen muistotilaisuus

SIVU 16
- Tukikomppania

Juhlia ja muutoksia

Kevät on vierähtänyt jo pitkälle maaliskuun puolelle, kun tämä lehti ilmestyy. Synkän ja pimeän talven selkä on onneksi taittunut. Päivä on pidentynyt ja valoisuus on tuonut meille piristystä päivään. Talven keskellä täällä pohjanmaalla oli monta isoa ja merkityksellistä juhlaa, joihin saimme osallistua. Seinäjoella järjestettiin 27.–28.1.2018 valtakunnallinen Tammisunnuntain 100-vuotisjuhla. Juhlat olivat hienot ja keräsivät runsaan yleisön jokaiseen tapahtumaan. Juhlapuhujana sunnuntain pääjuhlassa toimi sisäministeri Paula Risikko. Samana viikonloppuna Laihialaiset järjestivät myös Tammisunnuntain juhlan, jossa juhlapuhujana oli puolustusministeri Jussi Niinistö. Sisällissodan taistelut käynnistyivät nimenomaan Laihialla.

Vaasan kaupunki, Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistys ja Puolustusvoimat järjestivät Vaasassa 23.–25.2.2018 jääkärien kotiinpaluun 100-vuotismuistojuhlallisuudet. Ohjelmassa oli yleisölle avoin jääkäriseminaari ja lauantaina järjestettiin Puolustusvoimien Paraatikatselmus ja ohimarssi. Juhlallisuuksiin osallistui myös n. 120 saksalaista sotilasta. Juhlien jälkeen keskustelua mediassa on herättänyt Ylen suhtautuminen näin merkittävään juhlaan. Juhlista ei uutisoitu millään Ylen kanavalla. Juhlat olivat nähtävillä ainoastaan Yle Areenalla. Mielestäni näin merkittävä tapahtuma Suomen historiasta olisi pitänyt paremmin huomioida valtakuntamme ykkösmediassa.

Jatkoa juhliin seuraa kesäkuussa, kun Puolustusvoimien lippujuhlapäivänä 4.6. valtakunnallinen paraati järjestetään Seinäjoella. Tuolloin Puolustusvoimat täyttää 100 -vuotta, joten odotettavissa on vuosisadan huikein juhla puolustusvoimien osalta. Juhlaan kannattaa lähteä koko perheen voimin tutustumaan Puolustusvoimien kalustoon ja katsomaan paraatia. Nyt se kannattaa tehdä, koska jokunen vuosi taitaa vierähtää ennen kuin seuraavan kerran saamme valtakunnallisen paraatin tänne.

Arkisemmissa asioissa olemme päättäneet siirtyä digitaaliseen lehteen Lakeuden Maanpuolustajan osalla. Tähän ovat näyttäneet vihreää valoa piirihallitus ja Lakeuden Maanpuolustajain Tuki ry. Lakeuden Maanpuolustaja -lehti ilmestyy viimeisen kerran paperisena kesäkuussa 2018. Kesän jälkeen siirrymme täysin digitaaliseen lehteen. Lehden on tarkoitus jatkossakin ilmestyä vähintään neljä kertaa vuodessa. Tämän muutoksen taustalla on monta syytä. Entistä useampi lukee lehtensä ainoastaan digitaalisena. Paperisen lehden kustannukset nousevat joka vuosi ja tähän asti olemme saaneet sen vain juuri ja juuri pysymään voitollisena. Tämä on joka vuosi vaikeampaa ja vaikeampaa. Digitaalinen lehti mahdollistaa aivan uudenlaista tiedottamista ja tukikomppaniayritysten paremman mainostamisen. Tällä hetkellä heidän mainoksensa lehdessä eivät ”mainosta” vaan ovat vain olemassa lehdessä. Jatkossa heidän mainoksensa tulevat esiin lehteä lukiessa ja näin uusien yritysten mielenkiinto mainostamiseen lehdessämme nousee.

Aivan kaikkia lukijoitamme tämä muutos ei varmastikaan miellytä, mutta kokonaisuutta ajatellen tämä muutos on tarpeen. Se säästää kustannuksia ja tuo lehdellemme aivan varmasti aktiivisia ja uusia lukijoita. Toivon, että tuotte tämän kevään aikana ideoita ja toiveita uuteen digitaaliseen lehteemme. Lähettäkää ne piiriemme toiminnanjohtajallemme. Näin saamme uudesta digitaalisesta lehdestä mahdollisimman hyvän jo heti ensinumerosta lähtien. Digitaalisesta lehdestä lisää kesäkuun numerossa.

Toivotan kaikille hyvää kevättä ja muistakaa osallistua edes kerran johonkin reserviläis- tai maanpuolustustapahtumaan.

Kevätterveisin
Marko Kaappola
Etelä-Pohjanmaan
Reserviupseeripiirin
puheenjohtaja

Reserviläispiirillä menee lujaa!

Toimintamme arvoja ovat: Isänmaallisuus, Samanarvoisuus, Luotettavuus ja Uskottavuus.

Meillä on tietoisuus siitä, mitä maamme itsenäisyys ja vapaus edeltäviltä sukupolvilta on vaatinut. Meitä yhdistää vastuunkanto Suomen maanpuolustuksesta ja korkean maanpuolustustahdon säilyttäminen, työn tekeminen.

Muutoksia on ollut ja uusia tulee. Tuore toiminnanjohtajamme Jani Syvänen on talven aikana näyttänyt osaamistaan syyskokouksissa ja nyt keväällä varmasti vielä vahvemmin. Rohkeasti vain yhdistystä murehduttavissa asioissa yhteyttä Janiin ja otetaan asiat haltuun.

Koko Reserviläisliiton jäsenmäärän oli 37704 vuoden lopussa. Tästä määrästä miehistöä on 30 %, aliupseereita 57 %, 4 % upseereita, 9 % armeijaa käymättömiä. Kokonaismäärästä 94,5 % miehiä ja 5,5 % naisia. Tavoitteena on saada viiden prosentin kasvu jäsenmäärään ja siihen liiton puolesta tähdätään monipuolisella tuella, tarpeeseen osuvalla koulutuksella ja tiedottamisella.

Oman piirimme jäsenmäärä on ylittänyt ensi kerran 3000 jäsenen rajan ollen vuoden lopussa 3028 jäsentä. Jäsenmäärän kasvu 1996–2017 välisenä aikana on ollut 11,6 %. Kasvulinjalla on tarkoitus pysyä. Kuluvana vuonna jäsenmäärän kasvua haetaan tiedotusta ja viestintää kehittämällä. Näkyvyyttä tarvitaan ja pyrimme luomaan järkevän tavan toteuttaa piirin nettisivuja ja sosiaalisen median sisältöä. Pyrimme olemaan merkittävällä osalla mukana myös paikallisten yhdistyksien toiminnassa.

Jäsenmäärän kasvuun on osasyy nykyinen aselupakäytäntö. On huomattavasti helpompaa todistaa ampuma-asekouluttajalle harrastamista tai harrastuksen jatkumista, kun on kirjoilla ja mukana yhdistyksien järjestämissä ampumatilaisuuksissa. Muistattehan, että uusiin aselupiin tarvitaan ampuma-asekouluttajan todistus harrastuksen jatkumisesta viiden vuoden välein! Ampumisharrastuksesta kiinnostuneet ja maanpuolustushenkiset henkilöt ovat tervetulleita jäseniksemme ja mukaan kaikkeen toimintaan.

Ensi kesänä on luvassa poikkeuksellisen suuria tapahtumia lakeuksilla. Puolustusvoimain valtakunnallinen lippujuhla ja paraati järjestetään Seinäjoella 4.6.2018. Tämän vuoden teemana on ”Maanpuolustus kuuluu kaikille”. Luvassa on joukkoja ja kalustoa kaikista puolus-

tushaaroista, veteraani- ja maanpuolustusjärjestöistä, rajavartiolaitoksesta sekä Maanpuolustuskorkeakoulusta, yhteensä 1200 henkilön voimin. Samana päivänä alkaa musiikillinen Puolustusvoimat 100-kesäkiertue Seinäjoelta. Näihin ja muihinkin tapahtumiin tullaan tarvitsemaan vapaaehtoisia toimijoita. Näiden vapaa-aikaansa käyttävien toimijoiden muistamiseen tulee kiinnittää riittävästi huomiota.

Kesän toimintaa odottaessa,
Heikki Tarkkanen, 1VPJ
Etelä-Pohjanmaan Reserviläispiiri Ry.

E-P:n reserviläispiirien ja tukijain tiedotuslehti
Impivaarantie 25
60420 Seinäjoki
lmplehti@gmail.com
www.epresp.fi

Päätoimittaja
Jani Syvänen
050 594 9617
Toimituskunta
Niilo Hakala, Matti Heinonen, Antti Isosalo, Kai Kaistila, Erkki Kallio, Olavi Koskinen, Heikki Makkonen, Jarmo Mäki-Ketola, Mikko S. Säntti

Taitto
Katariina Koivula / SEDU
Julkaisija
Etelä-Pohjanmaan Reserviläispiirit ja Lakeuden Maanpuolustajain Tuki
Painopaikka
I-Print Seinäjoki

LAIVASTON SOITTOKUNNAN – KONSERTTI

La 2.6.2018 klo 18.00
Lakeuden Risti Koulukatu 24, 60100 Seinäjoki
Kapellimestari Petri Junna & tenori Mika Nisula
Laivaston soittokunta tunnelmoi lauantain toivottuja säveliä tenori Mika Nisulan kanssa.
”Oi muistatko vielä sen virren, jota lapsena laulettiin?”, kysyi Eino Leino Oskar Merikannolta.
Niin syntyi rakastettu sävelmä, joka kuullaan muiden isänmaallisten ja hartaiden sävelien lisäksi tässä kesäillan konsertissa. Konsertin kesto on noin tunti ilman väliaikaa.

Vapaa pääsy, tervetuloa!

Seinäjoen Seudun Sotilaskotiyhdistys ry

Hulmilta se alkoi

Laihian Hulmille venäläiset sotilaat tulivat vasta 1917. Lokakuussa ukrainalaiset rakuunat saapuivat Hulmille, entisiin autonomisen Suomen tark.ampuja varuskunnan tiloihin. Ratsuilleen rakuunat rakensivat Hulmille tallin kasarmin pohjoispuolelle. Päällystö majoitettiin lähinnä kasarmia oleviin Potilan kylän taloihin. Tullessaan joukko oli järjestyksessä, mutta vähitellen svaboda alkoi vaikuttaa myös Hulmilla. Suhteet paikalliseen väestöön olivat kuitenkin hyvät. Sotilaat ostivat kyliltä elintarvikkeita ja kulkivat iltamissa ilman mainittavia välikohtauksia. Maailman tapahtumat alkoivat vaikuttaa myös Suomessa, haluttiin vapaa maa ilman miehittäjän läsnäoloa. Perustettiin palokuntien tai nuorisoseurojen nimen alla olevia järjestöjä. Lopulta perustettiin suojeluskunnat ja Laihian suojeluskunnan kokonaisvahvuus oli tuolloin 200 miestä.

Mannerheimin salainen viesti

Laihian suojeluskunnan johtaja jääkäri Viljo Laakso sai viestissä käskyn 26.1 valloittaa Hulmin kasarmi seuraavan päivän iltana, tunteja aikaisemmin ennen suurien maakunnallisten yhteishyökkäyksiä venäläisiä varuskuntia vastaan. Salaisessa viestissä oli määrätty strategia, jonka mukaan Hulmi tulee valloittaa ensin, että sieltä saataisiin lisää aseita, sekä, että Laihialaiset ehtisivät mukaan Vaasan valtaukseen. Laihian suojeluskuntalaiset alkoivat kokoontua seuraavana päivänä, miehiä saapui joka puolelta Laihiaa ja lopulta kaikki olivat koolla Nuorisoseuralla ja valmiina lähtöön kuuden aikana illalla. Suojeluskunnan esikunnassa laadittiin tarkat suunnitelmat ja Jääkäri Laakson johdolla miehet jaettiin ryhmiin. Jokaiselle miehelle oli oma tärkeä tehtävänsä, aseistuksesta riippuen. Noin 200 miestä lähti kohti Hulmia, kaikille ei edes omaa asetta riittänyt. Osa miehistä lähti Potilaan upseereita pidättämään ja pääjoukko jatkoi matkaansa kohti kasarmeja. Miehet ottivat asemansa joen törmältä ja osa jatkoi kasarmille.

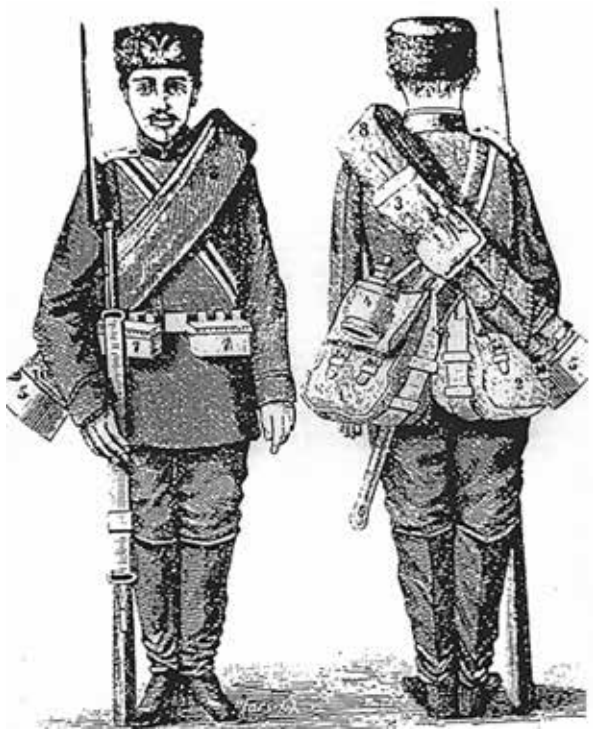

Koetettiin sovulla

Jääkäri Laakso ja opettaja Tuokko lähtivät sisälle kasarmiin vielä neuvottelemaan venäläisten kanssa antautumisesta, mutta siihen eivät kasakat suostuneet. Neuvottelu yritys epäonnistui ja syntyneen sekasorron aikana ammuttiin laukauksia, jolloin laihialaiset joutuivat perääntymään. Kasakat seurasivat perääntyviä suojeluskuntalaisia sillä seurauksella, että pukkisillan alle piiloon menneet yllätettiin tuhoisin seurauksin, neljä tapettiin heti sillan alle, nuorin 15-vuotias poika haavoittui ja kuoli myöhemmin sairaalassa.

Apujoukkoja Isostakyröstä

Myöhemmin Isonkyrön suojeluskuntalaiset saapuivat apuun ja aseistariisunta hyökkäys uusittiin sillä tuloksella, että se onnistui. Kasakat antautuivat, mutta heistä osa ehti paeta ratsain Vaasan suuntaan. Osa kasakoista saatiin vangiksi Tuovilassa ja loput karkuun lähteneet vanhassa Vaasassa. Hulmilla vangitut kasakat upseereineen vietiin väliaikaiseen säilöön Laihian Nuorisoliiton tiloihin Jakkulaan, josta heidät tilanteen rauhoituttua siirrettiin Vaasaan. Koko Hulmin aseista riisunta tilanne kesti, niin kauan etteivät laihian ja Isonkyrön joukot ehtineet enää mukaan Vaasan piiritykseen. Näin oli saatu Suomen vapausodan ensi askelilla ensimmäinen venäläinen varuskunta haltuun ja Mannerheimin johdolla voitiin jatkaa suunnitelmien mukaisesti venäläisvaruskuntien haltuunottoa.

Näin alkoi Suomen vapaussota Laihian Hulmilta, viisi sankarivainajaa ensimmäisessä yrityksessä. Isonkyrön suojeluskunnan avuksi tulo oli merkittävä asia tapahtumien kulun jatkoa ajatellen. Isonkyrön suojeluskunnalla oli ollut jääkäri kouluttamassa miehiä jo usean viikon kauemmin, kuin mitä jääkäri Laakso oli ollut Laihialla. Yhteisellä tahdolla silloiset miehet saivat Mannerheimin antaman tehtävän suoritettua.

Teksti: Olavi Koskinen

SEPPELEENLASKU TAMMISUNNUNTAIYÖNÄ 28.1.2018 klo 02.30

Ylistarossa kunnioitettiin seppeleenlaskulla täsmälleen sata vuotta aiemmin Vapaussodan alkutunneilla radalta suistetun junan ja sen uhrien muistoa. Ylistaron suojeluskuntalaiset yhdessä Vöyrin sotakoulun miesten kanssa suistivat tuolloin postijunan kiskoilta Ylistaron Teräsmäen kohdalla.

Kyseessä piti olla venäläisjoukkoja kuljettava juna, mutta se olikin sitä edeltävä myöhässä ollut postijuna, mikä oli vastoin määräystä päästetty matkaan. Junassa olivat matkustajina mm. senaattorit Alexander Frey, E.Y. Pehkonen ja Heikki Renvall oopperalaulaja Aino Ackte´ miehensä kanssa. Senaattorit olivat menossa Vaasaan perustamaan laillista senaattia. Venäläissotilaita junassa oli viitisen kymmentä, ja heidät pidätettiin taistelutta.

Eversti Jorma Jokisalo nimesi seppeleenlaskun yhteydessä tapahtumassa kuolleet junankuljettaja Erik Berthin ja lämmittäjä Otto Merisaaren vapaussotureiksi, jotka ensimmäisenä uhrasivat henkensä.

Paikalle oli kokoontunut ajankohdasta huolimatta lähes sata iältään 15v-90v ikäistä henkilöä seuraamaan tätä vaikuttavaa hetkeä.

Teksti ja kuva
Kai Kaistila

Vapaussodan perinneliiton varapuheenjohtaja eversti Jorma Jokisalo nimesi operaatiossa menehtyneet veturimiehet vapaussotureiksi.

Tasavallan Vartioston perustaminen Jalasjärvellä

Vuoden 1917 lopulla sai juuri itsenäistyneen Suomen Senaatti eduskunnalta valtuudet palauttaa maahan, omin voimin, sisäisen järjestyksen. ”Lujan järjestysvallan” toteuttamiseksi Senaatti päätti perustaa koulutuskeskuksen, jossa koulutetaan poliisi-, vartiointi- ja turvaamistehtäviin miehiä, jotka olisivat ”heitettävissä” paikkakunnille, joissa yleinen turvallisuus olisi uhattuna tai esiintyisi häiriöitä ja paikalliset järjestysvoimat olisivat voimattomia. Koulutuspaikkakunnaksi valittiin ”aktivisti” Artturi Leinosen ehdotuksesta Jalasjärvi. Toiminta aloitettiin tammikuun 13 p:nä 1918 eversti K. E. Bergin, jonka Senaatti oli tehtävään määrännyt, johdolla. Koulutettavia saatiin paikalle Jalasjärven ja ympäristökuntien suojeluskuntien avulla. Kouluttajia saatiin pääasiassa Helsingissä olleen ”antiikkiliikkeen” avustuksella. Berg itse asettui Vaasaan, jossa oli myös puolet Senaatista, mutta määräsi koulutuksen johtoon Jalasjärvelle ltn. Stjaersanzin.

”Äkseerausta” ehdittiin pitää vajaa kaksi viikkoa, kun Mannerheim määräsi ev. Bergin johdolla ”Tasavallan Vartioston” valtaamaan Ilmajoella sijainneen venäläisen varuskunnan. Kun tehtävä saatiin neuvotellen, verettömästi suoritettua. Vartiosto palasi Jalasjärvelle, mutta siirtyi muutaman päivän kuluttua Seinäjoelle, jossa koulutusta jatkettiin ja siitä muodostettiin majuri Torsten Aminoffin johtama Seinäjoen Krenatööripataljoona, jona se osallistui vapaussotaan

Teksti ja kuva
Antti Kiviniemi kapt.res.

VILHOLAN pihassa pystytettiin -93 VARTIOSTON kunniaksi pronssipatsas, jonka muotoili ja valoi sotainvalidikuvanveistäjä Armas Hutri.

URHEILUKALENTERI 2018

AIKA	LAJI	PAIKKA
27.5.	Lauhan laskeutuminen	Kauhajoki
kesä	Cooperin testit	koko alue
18.8.	Häjyn Rinki	Ylihärmä
25.8.	Reserviläispyöräily, pyörämarssi	Vaasa
30.9.	Syyspatikointi	Jalasjärvi
AIKA	**LAJI**	**PAIKKA**
8.4.	Hallimestaruus ruutiasein	Vaasa
24.4.	Ammunnat perinnekivääri 100m PM	Ilmajoki
5.5.	Kenttä, pystykorva, kiik.kiv. , diopteri PM	Kauhava
7.5.	Ammunnat perinnekiv.150m, 3-as. ja m.	Vaasa
8.5.	Ammunnat perinnepistooli PM	Ilmajoki
11.5.	Kaksoishirvi PM	Jalasjärvi
12.5.	Ammunta perinnekivääri ja kiik.kiv. 300m PM	Kauhava
11.6.	Ammunta puoliautom.kiv. 3-asent.+ m.	Vaasa
12.6.	Res.ammunta kiv (palv.ase) PM (PA1 ja PA2)	Kauhava
17.6.	Ampumakilpailut pist	Vaasa
15.7.	SRA PM	Ilmajoki
18.7.	Ylihärmän Reserviläismalja 300m + 150m	Ylihärmä
21.7.	Res.ammunnat pist. (palv.ase)	Peräseinäjoki
22.7.	Ampumakilpailut pien.kiv	Jalasjärvi
6.8.	Ammunta puoliautomaattikiv. 150 RA7	Vaasa
7.8.	Falling Plate (järj. Rauhanturvaajat)	Kauhava
21.8.	Ampumajuoksu pien.kiv.	Jalasjärvi
25.8.	Ammunta perinnekivääri ja kiik.kiv. 300m	Kauhava
26.8.	RESUL Pistooliampumajuoksu	Isokyrö
3.9.	Ampumajuoksu pistoolilla	Seinäjoki
23.-24.11.	Ilma-ase PM	Ylihärmä

PERINNEASE SM -KILPAILUT 2018

Tapahtumapaikka: Lahti
Tapahtuma-aika: 19. - 20.5.2018

Etelä-pohjanmaan ilmoittautumiset mieluummin yhdistyksittäin osoitteeseen jyliketola@gmail.com tai iltaisin puhelimitse 050-3771451. Ilmoitukseen pitää mainita lajit mihin osallistuu, sarja ja sotilasarvo!

Osallistujien nimet oltava perjantaina **6.4.2017 klo 18 tiedossa**, tämä sen vuoksi, että kilpailunjärjestäjä on rajannut osallistujamäärät lajeittain ja tällä varmistetaan, että kaikki halukkaat pääsevät osallistumaan niihin lajeihin, mihin haluavat. Aikaisemmin ilmoittaneilla on etuoikeus! Etelä-pohjanmaan ilmoittautuminen lähetetään viimeistään sunnuntaina 8.4.2018

Joukkueet Sm-kisaan ilmoitetaan pm-kisojen tulosten perusteella.

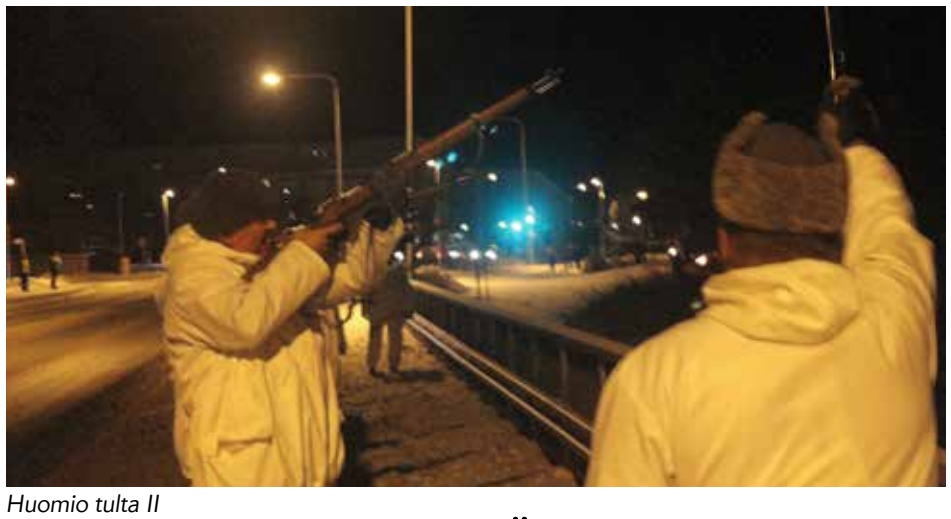

Huomio tulta II

SATA -KUNNIALAUKAUSTA ITSENÄISEN SUOMEN KUNNIAKSI

Eero Matalamäen idea ampua sata kunnialaukausta itsenäisen suomen kunniaksi toteutui. Kurikan maanpuolustusjärjestöt toteuttivat 13. joulukuuta perinteisen joulutulet -tapahtuman Tykkipuistossa. Yleisöä paikalle oli kertynyt runsas puolitoista sataa henkeä.

Aluksi ammuttiin sata kunnialaukausta kymmenen reserviläisen voimin aseena kivääri m-39 ja paukkupatruunat. Ammunta toteutettiin Huovin sillalta, asemestarina Eero Matalamäki ja ammunnan johtajana Mikko S. Säntti. Ampujina tässä historiallisessa tapahtumassa olivat Tapani Kaistila, Mikael H. Säntti, Timo Kuusisto, Matti Metsola, Sami Kuntola, Kari Ratavaara, Tomi Piirto, Pekka Ollikkala, Jukka Kivineva ja Tuomo Rinta-Tassi. Viranomaislupa oli hankittu tilaisuuteen hyvissä ajoin. Kurikan seurakunnan pastori Aija Niemelä toi joulun sanoman tilaisuuteen, väen hiljentyessä tulien äärellä.

Kurikan lauluveteraanit johtajana Aatos Ilomäki laulattivat yleisöä jouluisilla lauluilla. Ei haitannut viileä viimakaan, laulun raikuessa lähialueen kuuluviin.

Perinteinen joulutulet on myös sosiaalinen tapahtuma, jossa ehtii rupatella mm. kuuman makkaran ohessa tuttujen kesken. Palan painikkeeksi vielä kuuman mehun ja piparin voimalla. Tarjoilua hoitivat Sanna Vedenjuoksu ja Helena Pihlajaniemi Maanpuolustusnaisista.

Vuonna 2018 tavataan taas näissä merkeissä.

Mikko S. Säntti

TAPAHTUMIA 2018

Tammikuu		
15.1. mennessä	Valtiolliset huomionesitykset piiritoimistolle	
15.1. mennessä	RUL KAM esitykset piiritoimistolle	
22.1.	Reserviupseeripiiri, hallituksen kokous nro 1	Seinäjoki
23.1.	Reserviläispiiri, hallituksen kokous nro 1	Seinäjoki
27.-28.1.	Tammisunnuntain 100v -muistojuhla	Etelä-Pohjanmaa
Helmikuu		
14.2.	LMPT hallituksen kokous nro 1	Seinäjoki
15.2. mennessä	LMP -lehtijutut piiritoimistolle	
15.2. mennessä	Res.ups. ylennysesitykset piiritoimistolle	
23.-25.2.	Jääkärien kotiinpaluun 100v -muistojuhla	Vaasa
Maaliskuu		
13.3.	Talvisodan päättymisen muistotilaisuus	Seinäjoki
15.3.	Jääkärimusiikkikonsertti	Seinäjoki
15.3. mennessä	Res. ylennysesitykset piiritoimistolle	
16.3.	Reserviläispiirin, hallituksen kokous nro 2	Seinäjoki
vko 12	LMP -lehti 1/18 ilmestyy	
19.3.	Piiriesikunnan kokous	Seinäjoki
19.3.	Reserviupseeripiiri, hallituksen kokous nro 2	Seinäjoki
27.3.	LMPT hallituksen kokous nro 2	Seinäjoki
Huhtikuu		
27.4.	Veteraanipäivän tapahtumat	Koko maa
11.4.	Reserviläispiirin kevätkokous	Seinäjoki
16.4.	Reserviupseeripiirin kevätkokous	Seinäjoki
24.4.	Reserviläispiiri, hallituksen kokous nro 3	Seinäjoki
Toukokuu		
15.5. mennessä	LMP -lehtijutut piiritoimistolle	
21.5.	Kaatuneiden muistopäivä	Seinäjoki
27.5.	Reserviläiskävely - "Lauhan laskeutuminen"	Kauhajoki/Isojoki
Kesäkuu		
4.6.2018	Puolustusvoimien lippujuhlan päivä	Koko maa
4.6.2018	Puolustusvoimien paraati	Seinäjoki
14.6.	Tukikomppanian tutustumismatka	Haapajärvi
vko 25	LMP -lehti 2/18 ilmestyy	
Heinäkuu		
	Piiritoimisto suljettu	
Elokuu		
8.8.	Kesäillan kirkko	Kauhava
15.8. mennessä	Res.ups. ylennysesitykset piiritoimistolle	
18.8.	Häjyn Rinki	Ylihärmä
25.8.	Reserviläispyöräily	Vaasa
Syyskuu		
4.9.	Jatkosodan päättymisen muistotilaisuus	Kortesjärvi
4.9.	Reserviläispiiri, hallituksen kokous nro 4	Seinäjoki
15.9. mennessä	LMP -lehtijutut piiritoimistolle	
15.9. mennessä	Res. ylennysesitykset piiritoimistolle	
17.9.	Reserviupseeripiiri, hallituksen kokous nro 3	Seinäjoki
31.9 mennessä	Mitaliesitykset Reserviläisurheiluliittoon	
Lokakuu		
9.10.	Reserviläispiiri, hallituksen kokous nro 5	Seinäjoki
vko 43	LMP -digilehti 3/18 ilmestyy	
vko 43	Reserviläispiirin syyskokous	Jurva
Marraskuu		
12.11.	Reserviupseeripiiri, hallituksen kokous nro 4	Seinäjoki
15.11. mennessä	LMP -lehtijutut piiritoimistolle	
26.11.	Reserviupseeripiirin syyskokous	Seinäjoki
Joulukuu		
5.12.	Piirin itsenäisyyspäivän vastaanottotilaisuus	
6.12.	Itsenäisyyspäivä	Koko maa
17.12.	Piiriesikunnan kokous	Seinäjoki
vko 51	LMP -digilehti 4/18 ilmestyy	

Huomio tulta

Pastori Aija Niemelä

-RESSUTORI-

Myydään perinneammuntaan tai keräilyyn 4kpl Lahti L-35 pistooleja.
Sarjanumerot:
26XX, 30XX, 63XX, 65XX
Aseet ovat numerotarkkoja ja ehjiä.
Myydään reserviläishintaan 750€/kpl
p.0500 364 569

Kuvituskuva SA-kuva arkistosta

KENTTÄTÄYDENNYSPRIKAATIN TULIKASTE TALVISODAN ILOMANTSISSA

Teuvalaisen talousaliupseeri Pekka Hakalan kokemana ja kirjoittamana

Kenttätäydennysprikaatin V -pataljoona lastattiin junaan Ilmajoella 6.12.1939. Pataljoona vietiin Elisenvaaran, Sortavalan kautta Joensuuhun ja sieltä kiireesti Ilomantsiin, jossa venäläisten läpituloa ei ollut enää muita jarruttamassa. Venäläisten hajalle lyömien suomalaisten joukkojen miehiä tuli nälkäisenä ja sodan rasitusten uuvuttamana anelemaan ruokaa Kuuksenvaaran, kun sinne V/KTPr huolto oli 11. joulukuuta saapunut. Talups vänrikki Paavo Siro ei suostunut pyyntöön, mutta Hakala siitä huolimatta ruokki miehet saaden siihen myös patl kom Ylisen hyväksymisen, jonka Siro oli hädissään pyytänyt avukseen. Pekan määrätietoinen toiminta perusteluineen sai ansaitsemansa kiitoksen.

V patl:n esikuntakomppanian huolto eli töpinä majoittui telttoihin 13.12.1939 Taivallammelle. Paikka oli noin 2 km:n päässä pataljoonan Oinaansalmen etulinjasta. Tilanne Möhkön suunnalla oli sekava, siksi maastontiedustelu selustassa oli aiheellista. Hakala otti hiihtokaverikseen alik Veikko Lähdesmäen. Matkan tuloksena löydettiin selustasta suuri venäläisten patruunavarasto ilman varmistusta. Tämän tiedon päätti heti esikuntakomppanian vääpeli kers Sauli Kentala (teuvalainen opettajakanttori?) viedä Hakalan kanssa komentopaikalle Muokonniemen talolle.

Komentajan vastaus Kohtalalle oli: "Kersantti näkee unta päivällä." Löimme luut kasaan ja häivyimme upseereita täynnä olevasta tuvasta. Tyrmistyneenä palattiin töpinään, mutta vahvistettiin kuitenkin huoltoalueen vartiointia. Yöllä vartio ilmoittaa lammelta lähestyvän jotain ja kysyy: "Ammutaanko." Töpinä sai hälytyksen ja pian oli ranta täynnä tähystäjiä. Naapurin lähettiläs saapui ja vangittiin. Miehellä oli plakkarit täynnä munakäsikranaatteja ja nokialaiset kumisaappaat jaloissa, toinen ruskea ja toinen musta.

Aamulla 14. joulukuuta evakuoitiin Kuuksenvaaran (n. 5 km päässä) ladosta 4 kuormaa heiniä, mutta tehostettiin myös tiedustelua. Eläinlääkintä au Sjöblom ja Hakala lähtivät komentopaikan suuntaan selvittämään, onko maasto vapaa vihollisesta. Ei ollut, siellä "piippalakki" oli jo sähkölinjan kimpussa. Ilomantsin suunnasta tuli samantapaista viestiä. Ollaanko motissa? Siinä Kohtalan ja Hakalan aivot raksuttivat. Mitä tehdä? Sjöblom määrätään ratsulähettinä kiireesti viemään tieto komentopaikalle ja, jos tietoa ei tunnissa tule, niin huolto irtaantuu Kuuksenvaaraan. Tietoa ei ehdi tulla, kun rytinä jo alkoi ja Sjöblom jää Oinaansalmelle.

Päivällä klo 13 pauketta kuului vähän joka puolelta. Etulinjassa räjähti silta ja lammen takaa kuului kovaa meteliä. Venäläisen pataljoonan hyökkäys tien katkaisemiseksi töpinän kohdalta oli ilmeinen tosiasia. Siihen viittasi edellispäivänä havaittu a-tarvike kätkö. Tätä ei tietenkään kersantti Kentala arvannut, kun järjesteli kuormaston miehistä puolustusta pitkin rantaa: "Pidemmät välit. Pekka, järjestä ainakin 10 metrin välit!" Aseet alkoivat paukkua pelkästä pelosta, eikä TULISEIS -käsky mennyt perille, sillä lammen yli ammuttaessa vain paljastetaan omat asemat. Miesten saaminen teltoista linjaan 50 m päähän ei juuri onnistunut. Oltiin kauhusta kankeina. Oli sentään miehiä, kuten Pihlajan Uuno linjassa, jolta Pekka kysyi: "Ootkos ampunut." Johon Uuno vastas: "Kysy vain, kuinka paljon" ja viittasi hylsykasaan.

Isojokinen Väinö Sarviluoma nousi klo 14.30 maasta ylös parannellakseen omaa asemaansa, kun häneen osuu. Ensimmäinen kaatunut tukikohdassamme oli kova pala. Mitä nyt kylmentyneelle Väinölle tehdään?

Pauke etulinjassa ja selustassa synnyttää saarrostuksen pelossa huollossa epävarmuutta ja irtaantumiskäsky annetaan. Hevosmiesten kesken syntyi paonomainen kilpa-ajo lumisen metsän kautta Kuuksenvaaraan. Kaikki halusivat nopeasti luotien alta pois ja säilyttää yllättävässä tulikasteessa henkensä. Siinä rytäkässä tykkipatterista joku teuvalainen mies huutaa: "Kuule Pekka, kyllä nyt on isänmaa menetetty." Patterin peräänty mysessä teuvalaisen Kosti Lumpun ripeä toiminta oli myös jäänyt Hakalan mieleen.

Lumessa pitkään tarponeen ja väsyneen vihollisen oli sitten helppo katkaista tien Taivallammella, kun tukikohta oli miehistä vapaa. Tavoitteen saavutettuaan uupunut vihollinen nukahti tienvarteen ja oli näin helposti suomalaisen reservi pataljoonan vastahyökkäyksellä tuhottavissa.

Tästä tuhosta tietämättömänä Hakala saa Kuuksenvaarassa eversti Ekholmilta käskyn 14. joulukuuta klo 23 edetä tien molemmin puolin parijonossa takaisin Taivallammelle ja tuhota kohtaamansa vihollinen. Käsky kovasta pelosta huolimatta toteutettiin - Pekka johtajana keulilla. Hermot olivat lujilla, kun ei tiedetty, mitä vastaan tulee. Vihollista ei tullut. Suomen talvi oli korjannut omansa. Pekka Hakala ylennettiin kersantiksi edellä kerrottujen toimenpiteittensä perusteella 1.1.1940.

Pekka Hakalan julkaisemattoman kirjoituksen tiivistäjänä toimi Pekan poika, Niilo Hakala

Etelä-Pohjanmaan Sotaveteraanipiiri ry
Vapaudentie 32 A, 60100 Seinäjoki
puh (06) 423 3510 / 0505176396
www.epsotaveteraanit.fi
ep.sotaveteraanipiiri@netikka.fi

Sotaveteraanit kokoontuvat XXVIII -liittopäiville Kauhavalle (Ylihärmään)

Etelä-Pohjanmaan Sotaveteraanipiiri ry kutsuu eteläpohjalaisia **2-3.6.2018** Suomen Sotaveteraaniliiton 28. liittopäiville Härmän kuntokeskukseen ja siihen liittyvään Anssin-Jussin Areenaan.
Lauantain kirkkoiltaa vietetään Ylihärmän kirkossa.
Liittopäivät järjestetään Etelä-Pohjanmaalla nyt kolmannen kerran. Ensimmäiset järjestettiin päivälleen 50 vuotta sitten Seinäjoella. Toiset liittopäivät 2004 olivat viimeiset suuret, jolloin pääjuhlaan kokoontui 5500 osallistujaa. Lauantai 2.6 aloitetaan Areenassa perinneseminaarilla, jossa esitellään piirien perinnesuunnitelmia, koskien sotien 39–45 perinteitä.
Sotaveteraaniliitolla on 22 piiriä sisältäen myös Ruotsin ja Kanadan piirit kaikki piirit ovat edustettuna paikalla.
Varsinainen liittokokous alkaa Areenassa klo 13.00. Kokouksessa käsitellään mm sääntöuudistus, joka on Sotaveteraaniliiton historian merkittävin sitten perustamisen. Lisäksi valitaan valtuuston ja hallituksen pj:t ja valtuuston jäsenet.
Lauantaipäivä huipentuu klo 18.00 alkaviin aseveli-iltamiin Anssin-Jussin Areenalla, jonne odotetaan 1400 vierasta eli sali viimeistä sijaa myöden täyteen. Illan ohjelma on nostalginen, se on rakennettu sodanjälkeisten lauantain toivottujen levyjen pohjalle. Esiintyjä ryhmät on rakennettu yksin tätä tilaisuutta varten kauhajokisista soittajista ja harrastajanäyttelijöistä. Luvassa on monipuolinen ja ennennäkemätön ohjelma. Ilta jatkuu Iltamatansseilla ravintola Yölinnussa. Kaksi tuntia ohjelmaa ja kolme tanssia.
Ylihärmän kirkossa järjestetään klo 21.00 alkaen n. tunnin mittainen kirkkoilta, jossa puhuu mm paikkakunnan oma mies, prof. Heikki Ylikangas.
Sunnuntaina 3.6 klo 10.00 alkaa ekumeeninen jumalanpalvelus Areenalla. Virret säestää Laivaston Soittokunta ja saarnaa kenttäpiispa Pekka Särkiö. Päivä jatkuu klo 13.00 alkavalla pääjuhlalla, jossa esiintyy mm oopperalaulaja Mika Nisula Teuvalta ja laivaston soittokunta. Puheet tulevat valtakunnan politiikan kärjestä.
Pääjuhlan ohjelma poikkeaa myös totutuista kaavoista ja odotamme sinne 1400 osallistujaa.
Etelä-Pohjanmaan Sotaveteraanipiiri toivottaa sotaveteraanit ja heidän sidosryhmänsä tervetulleeksi viimeiseen merkittävään veteraanikokoontumiseen.

Pertti Kortesniemi

KIITOS!
Antti Valkonen / Hinaus ja Tuuppaus Oy
työkalujen lainaamisesta Tammisunnuntain 100v – muistojuhlan talkoisiin,
sekä kiitokset kaikille muistojuhlan eri tehtäviin osallistuneille!
Etelä-Pohjanmaan Reserviläispiirit

Laihian Vapaussoturien alkuperäinen lippu kiinnosti puolustusministeriä

Vapaustaistelun muistojuhla Laihialla

Tammisunnuntain muistojuhla alkoi messulla Laihian kirkossa, jonka jälkeen lippuvartion, sekä seppelpartion johdattamana kirkkoväki siirtyi sankarihaudoille. Seppeleen v.1918 muistomerkille laskivat kunnanjohtaja Juha Rikala parinaan kirkkoherra Marja-Liisa Mäki. Tilaisuuden jälkeen siirryttiin päiväjuhlaan Hulmille paikkaan, mistä alkoi maamme vapauttaminen vieraan vallan joukoista.

Hulmille

Juhla aloitettiin hartaudella, jonka piti khra **Marja-Liisa Mäki**, hartauden jälkeen lähetettiin lippuvartio, sekä seppelpartio Hulmin muistomerkille. Lippuvartiossa olivat res. majuri **Tapio Kauppi**, res. ylil **Raimo Viinikainen** sekä res. sot. mest. **Tomi Honka**. Seppelpartiossa olivat **puolustusministeri Jussi Niinistö** sekä reserviläisten puheenjohtajisto **Petri Åkerman** ja **Jani Lindroos**. Muistomerkillä puheen piti res. alik. **Esa Similä**, jonka puheessaan kertoi menneiden aikojen pöytäkirja merkintöihin perustuen mm: *"tällä paikalla Laihian miehet aloittivat vapaussodan 27.1.1918, tasan sata vuotta sitten."* Tapahtumien kulku alkoi Laihialla jo edellisenä päivänä, kun **ylipäällikkö Mannerheim** lähetti esikunnasta salaisen viestin Laihian suojeluskunnan johtajalle, jääkäri Laaksolle. Tehtävänä oli vallata Hulmin kasarmi seuraavan päivän iltana, tunteja ennen suurta maakunnallista yhteishyökkäystä venäläisiä varuskuntia vastaan. Samanlaisen käskyn samaan aikaan sai vain erillinen joukko-osasto nimeltään tasavallan vartiosto Jalasjärvellä. Esikunnan laatiman strategian mukaan Hulmi täytyi ensin vallata, että laihialaiset ehtisivät mukaan Vaasan valtaukseen.

Puheessaan Similä toi esiin sen, että ensimmäinen aseistariisunta yritys Hulmin kasarmille epäonnistui, tuloksena oli vapaussodan ensimmäiset viisi sankarivainajaa, joista nuorin oli vasta 15- vuotias. Toinen yritys onnistui, jolloin aseistariisunta voitiin suorittaa.

Puheensa lopuksi **Esa Similä** lainasi silloisen maaherra Lahdensuon patsaalla lausuttuja sanoja:

"Kerran tulee aika, jolloin yksittäiset sankarivainajat unohtuvat, mutta aatteena he tulevat elämään yhä ja kasvattamaan kansassamme jatkuvaa uhrimieltä, jota tarvitaan myös rauhan töissä. Tätä rohkeutta tarvitaan paljon, sillä vielä eivät kansamme koettelemukset ole loppuneet. Mutta nekin me kestämme, jos vain jaksamme pysyä yksimielisenä ja pienissäkin asioissa kestävinä ja uhrivalmiina".

Puheen ja virren jälkeen seppelpartio suoritti muistomerkille seppeleenlaskun, jonka jälkeen Laihian mieslaulajat lauloivat Finlandian.

Hulmin -muistomerkki pystytettiin ja paljastettiin 20 -vuotta vapaussodan alkamisen jälkeen ja silloin patsaan paljastuspuheen samalla paikalla piti Esa Similän paappa, suojeluskuntaluutnantti **Matti Similä**.

Paluu Kapteenintalolle

Laihian kunta tarjosi reserviläisten, sekä Laihian Maaseutunaisten tukemana lounaan juhlaväelle.

Kapteenintalon pihamaalle oli pystytettynä iso lämmitetty teltta, jossa ruokaa jaettiin. Teltta varusteineen saatiin vuokrattua yksityiseltä taholta johtuen siitä, kun puolustusvoimilta ei tukea Tammisunnuntain muistojuhlaan Laihialle jostain syystä saatu. Onneksi sentään saatiin vihje, mistä niitä voi yksityiseltä vuokrata. Päiväjuhlassa oli mukana myös valtiovallan edustaja, **puolustusministeri Jussi Niinistö** seurueineen. Juhla Kapteenintalossa aloitettiin reserviläisten puheenjohtaja **Petri Åkermanin** tervetulotoivotuksella. Tervehdyksen esittivät myös Laihian kunnan puolesta kunnanhallituksen puheenjohtaja **Tapio Nyysti** ja Laihian Seurakunnan puolesta juhlaan tervehdyksen esitti kirkkoherra **Marja-Liisa Mäki**. Juhlassa esiintyivät Laihian mieslaulajat johtajanaan **Martti Tiainen**.

Puolustusministeri Jussi Niinistö juhlapuhujana

"Olemme kokoontuneet muistamaan vapaustaistelumme alkua ja näitä viittä suojeluskuntalaista, jotka uhrasivat henkensä isänmaan puolesta täällä Laihian Hulmilla Tammisunnuntain aattona sata vuotta sitten. Seuraavana päivänä, tammikuun viimeisenä sunnuntaina, riisuttiin täällä Pohjanmaalla yllätysiskuin merkittävä osa Suomea miehittäneestä venäläisestä sotaväestä.

Alkoi vapaussota. Ajatus vapaudesta oli itänyt kansamme parissa jo pitkään. Passiivisen vastarinnan rinnalle nousi aktiivinen valmistautuminen vastarintaan - ensin jääkäriliike, ja keväästä 1917 alkaen perustetut suojeluskunnat, jotka nekin salaamismielessä nimettiin alkuvaiheessa palokunniksi tai urheiluseuroiksi".

Puheesta tuli selville myös se, että Laihian suojeluskunnan vahvuus oli noin 200 henkilöä.

Suora lainaus puheesta;

"Sotatoimet alkoivat ensimmäisenä Laihialla, tarkemmin täällä Hulmilla tammisunnuntain iltana 27. tammikuuta 1918. Jatkosodassa puujalkaritarin lempinimen saava Viljo Aukusti Laakso- jo aselaiva Equityn mukana edellisenä syksynä Suomeen saapunut jääkäri – johti paikallisten suojeluskuntalaisten toimintaa".

Puolustusministeri Niinistö toi puheessaan esille sen historiallisen tosiasian, että Hulmilta alkanut venäläisten aseista riisunta oli alkuna maamme vapauttamiselle miehittäjien otteesta ja käyty sota oli vapaussota.

Juhlamme loppuhetkillä Laihian Reserviläiset ry sai luovuttaa **puolustusministeri Jussi Niinistölle** Hulmi 100- muistomitalin, jonka luovuttivat yhdistyksen puheenjohtaja **Petri Åkerman** sekä mitalitoimikunnan puheenjohtaja **Olavi Koskinen**.

Juhlan loppusanat lausui reserviläisyhdistyksemme kunniapuheenjohtaja **Matti Vettenranta**.

Juhlamme päättyi yhteiseen Maamme lauluun.

Mennyt Tammisunnuntain muistojuhla on historiallinen tapahtuma myös meille laihialaisille,

Juhlan teki entistä arvokkaammaksi valtiovallan edustajan **puolustusministeri Jussi Niinistön** ja hänen seurueensa osallistuminen juhlaamme. Reserviläisyhdistyksemme ei tule koskaan, minkään esteen takia, rikkomaan sitä lupausta, jonka silloiset Laihian reservin Aliupseerit antoivat viimeisille elossa olleille laihialaisille Vapaussotureille. Me emme unohda, vaan muistojuhlat jatkuvat vuodesta toiseen.

Laihian Reserviläiset kiittävät juhlaan osallistuneita sekä juhlan yhteistyö kumppaneita.

Teksti: Olavi Koskinen

Seppelpartio, Jani Lindroos, Jussi Niinistö, Petri Åkerman

Puolustusministeri Jussi Niinistön juhlapuhe

Lippuvartio, Raimo Viinikainen, Tomi Honka, Tapio Kauppi, puhujana Esa Similä

Keskitysammunta Joortiloselkä.

Kuva Mikko S. Säntti

"Pohjalaaaset" Rovajärven tykistöleirillä vieraina

Kipinä matkasta syntyi, kun esitin Tapio Piittarille, että ”olisi mukava vielä joskus päästä näkemään tykistön keskitysammunta Rovajärvelle”. Tapio ottikin yhteyttä matkamme tiimoilta Pohjanmaan aluetoimiston päällikköön evl. Mika Piiroiseen. Valo paloi vihreää. Mikalla olikin iso rooli matkamme järjestelyissä ja tavatessamme tykistömme ylintä johtoa.

Tapio pyysi matkanjohtajaksi Erkki Hölsön, miehen joka ei kovaäänisiä tartte. Ja järjestyskin pysyy varmasti matkan aikana, jos ei muuten niin lähtöö ”ristivyöstä”.

Matkan ajankohta oli 22–23.11.2017 ja matkustuspäivät eteen ja taakse. Sähköpostiviestit liikkuivat evp. -henkilöstön ja reserviläisten kesken. Saimme tarvittavan määrän lähtijöitä kokoon. Parhaiten edustettuna olivat Kyrönmaa, Vaasan seutu, Kurikka jne...

Kohti pohjoista

Matkamme alkoi kiertäen Pohjanmaata keräten matkalaiset kyytiin, kuskina toimi Tapio Piittari. Yövyimme Ranualla hotelli Ilveslinnassa, josta sitten päivittäen ajoimme Rovajärvelle.

Keskiviikkona ajoimme napapiirin kautta Rovajärven tykistöleirin alueelle Heinuvaaraan. Heinun sotilaskodissa oli tarjolla kahvit poroleipineen. Luentotilassa meille kertoi tykistöleirin harjoituksen kulusta tykistöntarkastaja ev. Pasi Pasivirta sekä harjoituksen johtaja ev. Asko Muhonen. Saimme parhaan mahdollisen tiedon tykistömme tilasta ja kehityksestä nykyisessä suomessa. Meillä oli mahdollisuus myös kysymyksiin. Ja niitähän riitti, kun tietää että suuri joukko oli ns. ”lapinmatkaajia”.

Kypärät ja kuulosuojaimet matkaan ja suuntana tuliasema-alue Härkämaantietä kohti pohjoista.

Alueelle saavuttuamme meitä oli vastassa Isokyröläinen vänrikki Lyydianna Hangassalo. Joukko oli KaiPr:n 2 tuliasemapatteri. Kirpeässä pakkasessa lämmitti jo pelkästään asiantunteva toiminnan esittely. Tutustuimme tuliasema toimintaan sekä yksikön komentopaikkaan. Toteamus oli, että tekniikka on ottanut monta askelta viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Vänrikki Lyydianna Hangassalo esitteli KAIPR:n 2 tulipatterin toimintaa.

Kuva: Mikko S. Säntti

Niinisalossa parasta osaamista

Heinuvaarasta lähdimme Tykistöpatteriston (Niinisalon) komentopaikkaan Hautainmaahan. Komentopaikalla kuulimme patteristoupseerin kok. Järvisen tilanneselostuksen päivän tapahtumista, sekä tutustuimme patteriston komentovaunuun. Komentovaunu olikin oikein tilannekeskus kaikkine näyttöineen ja viestilaitteineen. Tilannekuva oli selkeästi luettavissa monitoreista.

Paikalle saapui myös iloinen seinäjokelaislähtöinen evl. Jarmo Kiikka Satakunnan Tykistörykmentin komentaja. Niinisalon tykkimiehet olivat voittaneet koulutustapahtuman talvileirillä, ehkäpä entisen ns. Nenosen. Mukava oli huomata, että vierailukohteemme oli maamme eliittiä omassa sarjassaan.

130 K 54 Huokaa Rovajärvellä.

Kuva Tapio Piittari

Patteriston komentopaikalla Hautainmaassa SATTR:n komentaja evl Jarmo Kiikka.

Kuva Mikko S. Säntti

Jokilammet

Hautainmaasta ajelimme kohti majoitusta, mutta pysähdyimme vielä pikaisesti Vaasan Rannikkopatteriston harjoitusalueella Jokilammella. Niin entistä loistoa oli jäljellä ainoastaan Ylälampi ja Alalampi. Kaikki rakennuksen oli purettu säästösyistä, että ei niistä tarvinnut maksaa vuokraa vähäisen käytön vuoksi.

Majoituksessa Ranualla kokoonnuimme yhteiselle illalliselle.

Keskitysammunta

Kirpeä pakkanen jatkui myös torstai -aamusta alkaen. Mittari näytti – 23 astetta. Lähdimme kohti Heinuvaaraa ja tarkemmin Joortiloselälle katsomaan keskitysammuntaa. Meitä oli kerääntynyt vaaralle sadoittain maanpuolustushenkistä väkeä. Paikalle tuli myös omin jaloin kunniavieras sotiemme tykkiveteraani. Harjoituksen johto oli myös paikalla ulkomaalaisvieraineen. Olihan harjoituksessa mukana yksiköitä ja osallistujia mm. Ruotsista, Norjasta ja Tanskasta.

Tykistön ja tykkimiehen juhla voi alkaa. Tulikomentoja kuului kaiuttimista. Tulijohtue oli yhteispohjoismainen, sillä mukana oli ruotsalaisia reserviläisiä. Ensimmäiset kranaatit iskeytyivät vaaran kupeeseen noin puolentoista kilometrin etäisyydelle tulenjohtopaikasta. Sen muistaa tykillä ollessaan mikä oli tykkimiehelle mieluisinta. Ammunta yksikantaan. Kun iskua ei kuvattu kahdella ammuksella, vaan koko yksikkö ampui täyden laidan.

Sitten se alkoi keskitysammunta, kaikki ampuivat samaan maaliin. Tykit, raketinheittimet, kranaatinheittimet ja telahaupitsit. Maa tuntui repeävän, ilman täytti ruudin savu. Noin sata putkea sylki tulta. Voi vain kuvitella tämän nähtyään millainen ”tulihelvetti” oli ratkaisutaisteluissa Tali-Ihantalassa. Siellä suomalainen sotilas teki yliluonnollisia urotekoja. Siellä taidolla keskittää usean ampuvan tykistöpatteriston tuli kriittisiin kohteisiin oli merkittävän ratkaisevaa.

Yhteisesti tuumimme poistuessamme alueelta että ”kannatti herätä”.

Muisteloita

Majoitukseen saapuessa saunoimme ja söimme yhteisen illallisen ja loppuillan kruunasi muistelot. Joku kertoi YK -kokemuksistaan, joku Rovan leireistä. Katsoimme Vaasan Rannikkopatteriston Rovalla kuvaaman videon. Pääosan esittäjät olivat keltanokat tietenkin.

Mahtava oli reissu, kiitokset kaikille mukana olleille ja erityisesti evl. Mika Piiroiselle, hän mahdollisti ohjelman sisältöineen ”tykistön pääkallonpaikalle”. Porukan kuskille ja promoottorille Tapio Piittarille, sekä matkanjohtajalle Erkki Hölsölle. Jämpti on niin, että taas joskus mennähän.

Teksti: Mikko S. Säntti

Itsenäinen Suomi tammikuussa 1918

7.1.1918 hallitus alisti sotilaskomitean hallituksen alaiseksi ja antoi nimeksi maanpuolustuskomitea. Jääkäripataljoona päätettiin kutsua takaisin Saksasta. Kutsu lähetettiin Ruotsista Svinhuvudin valmiiksi allekirjoitetuilla blanko asiakirjoilla.

Aseiden oston suunniteltiin tapahtuvan julkisesti, hallituksen laskuun ja Suomen armeijan tarpeita varten. Tieto välitettiin 11.1. salasähkeellä Tukholmassa olevalle edustajalle Alexis Gripenbergille. Saksasta oli määrä ostaa 30 000 kivääriä ja 100 konekivääriä. Toteutus lykkääntyi muutaman päivän päähän.

Seuraavana päivänä 8. tammikuuta, pääministeri Svinhuvud luki eduskunnalle Venäjän työläis- ja sotilasneuvostojen toimeenpanevan keskuskomitean tunnustamisasiakirjan sisällön, jossa se 1) tunnustaa Suomen tasavallan valtiollisen itsenäisyyden 2) yksissä neuvoin Suomen hallituksen ja Suomen työväenluokan edustajain kanssa asettaa erityisen komitean valmistelemaan niitä käytännöllisiä toimenpiteitä, jotka aiheutuvat Suomen eroamisesta Venäjästä. Paasikivi, Enckell ja kaksi muuta laativat tästä pitkän 1 -17 kohtaisen listan.

Eduskunta jatkoi ennen joululomia esillä ollutta käsittelyä Suomen omasta sotalaitoksesta 9 tammikuuta. Manner esitti, ettei Suomeen perustettaisi lainkaan omaa sotaväkeä. Vasemmiston puhujat olivat samaa mieltä. Maalaisliiton Santeri Alkio tunnusti käsityksensä muuttuneen ja hän oli sitä mieltä, että "Jokaisessa valtiossa täytyy turvata hallitukselle oikeus esivallan miekkaan."

Eduskunta myönsi hallitukselle sen pyytämät valtuudet ryhtyä toimiin lujan järjestysvallan luomiseksi. Tavoitteena oli liittää suojeluskunnat niihin järjestyskuntiin, joita ryhdyttiin perustamaan. Tätä päivää eli 12.1., tai aamuyötä 13.1., jolloin esitys hyväksyttiin, voidaan pitää itsenäisen Suomen armeijan virallisena perustamispäivänä, sillä eduskunta oli maan korkein päättävä elin. Valtuudet tarkoittavat, sekä toimivaa poliisia, että sotilasvoimaa.

Sosialistit eivät hyväksyneet eduskunnan päätöstä lujan järjestysvallan luomisesta. SDP:n puoluetoimikunnan kokouksessa 13.1. Gylling uskoi yhä, että maalaisliittolaiset voitaisiin saada tukemaan hallitusta arvostelevaa esitystä ja Sirola myönsi tämän ihanneratkaisuksi, Puoluesihteeri Turkia sanoi, että punakaarti tarvitsisi 20 000 kivääriä ja vielä melkoisesti valmistautumista ennen kuin se saattaisi asettua porvaristoa vastaan.

Svinhuvud kutsui 16.1. sotilaskomitean uuden puheenjohtajan Gustaf Mannerheimin luokseen. Yhdessä sisäministeri A. Castrénin kanssa he keskustelivat tulevista tehtävistä Pohjanmaalla. Svinhuvudin kertoman mukaan oli kuitenkin "vähän vaikeata määrätä häntä edeltäpäin Suomen sotajoukkojen ylipäälliköksi, kun kerran ei ollut sotajoukkoja eikä sotaa. Virallisesti tuli hänen toimia vain Pohjanmaan suojeluskuntien päällikkönä ja ylläpitää järjestystä, sekä varustaa siellä kaiken varalle sellainen sotajoukko, jolla voitaisiin puolustautua, jos punaiset ryhtyisivät kapinaan."

Punainen kaarti, joka aiemmin kutsui itseään Työväen järjestyskaartiksi ja oli

sosiaalidemokraattisen puolueen perustama esitti 27. tammikuuta Svinhuvudille kirjallisen vaatimuksen, että entinen kenraalikuvernööritalo Helsingissä luovutettaisiin järjestön käytettäväksi. Svinhuvud ei tähän suostunut. Kello 15 aseistettu, noin 40 – 50 miehen vahvuinen punaisen kaartin osasto valtasi kolme huonetta yläkerrasta.

Jääkärit Saksasta

Jääkäreiden pääjoukko saapui Vaasaan 25.2.1918, missä senaatti istui. Ylipäällikön ja jääkäreiden suunnitelmat jatkon kannalta johtivat ns. "jääkärikonfliktiin", joka ratkaistiin Seinäjoella käydyissä neuvotteluissa. Yleistilanne oli merkittävästi muuttunut siten, että senaatti oli palauttanut voimaan keisarin laittomasti mitätöimän vuoden 1878 asevelvollisuuslain. Lakia voitiin tietysti soveltaa vain, sillä hetkellä laillisen hallituksen eli Vaasan senaatin hallitsemalla alueella. Mannerheimin ajatus käydä sotaa vapaaehtoisilla suojeluskuntajoukoilla ja sitten värvätyillä joukoilla oli osoittautunut mielikuvitukselliseksi.

Nyt tuli hyvin koulutettu jääkäreiden joukko pikakouluttamaan kutsunnoissa luotavia joukkoja. Samalla vältyttiin siltä, että jääkärikunta olisi menetetty yksittäisissä Tampereen valtausoperaatioissa.

Luonnollisesti Mannerheim joutui käyttämään Venäjällä koulutuksensa saaneita korkeampia upseereita suurempien joukko-osastojen ja rintamien komentajina. Monilla näistä upseereista oli sotakorkeakoulutus – toisin kuin Mannerheimilla. Samaten suureksi avuksi olivat Ruotsista vapaaehtoisina tulleet nuoret yleisesikuntaupseerit. Lopulta oli mukana vielä saksalaisiakin upseereita.

Martti Turtola, Jääkärien perintö, Amanita 2013

Taistelijan perusammunnat Kauhavalla

Kauhavan Hopiavuoreen kokoontui 26 kurssilaista akselilla Kajaani - Tampere, ampumaan varusmiehille tutut ammunnat RK1-RK11. Kurssin henkilökunta oli Kauhavan reserviläisistä ja MPK:n Kauhavan koulutuspaikan henkilökunta avusti parhaansa mukaan. Pakkanen teki ammunnoista arktisen tuntuisia, molempina aamuina lämpötila laski kahdenkymmenen pakkasasteen paikkeille.

Turvallisuus ennen kaikkea

Kurssi alkoi turvallisuuspuhuttelun jälkeen kohdistusammunnoilla ja ensimmäisen päivän päättyessä kerittiin ampumaan jo RK 7:n kääntyviin tauluihin. Kurssilaiset olivat hyvin innokkaita ja merkille pantavaa oli, että melkein puolelle osallistujista jouduttiin järjestämään laina-ase. Kurssi toimi palautteiden mukaan uuden kipinän ammuntaan sytyttäjänä useamman kohdalla.

"Aina löytyy surkea yksilö"

Laina-aseissa huono puoli on, että sen joutuu kohdistamaan uuden käyttäjän mukaan. Eräs kurssilainen oli ampunut viidet kohdistukset ja juuri, kun oltiin pääsemässä taulun alueelle, osumat mystiset katosivat etupenkkaan. Kurssilainen tuumasi heittää seuraavan kerran kiväärin penkkaan ja yritin kurssinjohtana lohduttaa sanoen: "Aina löytyy surkea yksilö" ja sivusilmällä huomasin miten kurssilaisen suupielet alkoi mennä alaspäin ja jouduin korjaamaan, että näistä aseista löytyy aina se surkea yksilö.

Hirvi jäi hankeen makaamaan

Sivuttaisliikkeeseen ampuminen oli kurssilaisista ehkä mieluisin ammunta. Tosin Kauhavan Erä-Miesten hirviradan hirvestä irtosi ammunnan tuoksinnassa vaijerin vetokoukku ja tämän kurssin osalta päätettiin evakuoida taistelijat syömään Mäenpään hiihtomajalle. Kurssilaisista jäi kaikin puolin hyvä kuva ja vaikutelma osaavasta ja innokkaasta reservistä mitä meillä on.

Teksti ja kuvat: Juha Härkönen

Suomen puolustusvoimat tammikuussa 1918

Koonti Martti Häikiön luennosta 27.1.2018 Seinäjoki salissa

Hallitus ilman järjestysvaltaa

- Venäjä, Ruotsi ja Ranska tunnustivat Suomen itsenäisyyden 4.1.1918, Saksa 6.1.1918
- Eduskunta antoi senaatille 12.1.1918 valtuudet lujan järjestysvallan luomiseen
- Tammikuussa 1918 Suomessa oli noin 75000 venäläistä sotilasta
- Suojeluskuntia noin 400, joissa oli 38000 jäsentä
- Sodan alussa punakaarteja 375, joissa 25000 – 30000 jäsentä (ase kädessä 90000, enimmillään yhtä aikaa taistelussa 76500)

Milloin Suomen puolustusvoimat perustettiin?

- 16.5.1917 "Suomen sotaväen ja suojeluskuntien perustamisasiakirja"
- 27.7.1917 eversti Nikolai Mexmontan asettui perustettavan Suomen sotaväen johtoon
- 19.9.1917 senaatti perusti Saksanniemen ratsupoliisikoulun
- 25.9.1917 "Komitea suojeluskuntien perustamiseksi"
- 7.1.1918 Senaatin puheenjohtaja Svinhuvud nimitti Sotilaskomitean valtion elimeksi
- 12.1.1918 eduskunta antoi senaatille valtuudet järjestyksen palauttamiseksi maahan
- 16.1.1918 Senaatin puheenjohtaja Svinhuvud antoi kenraali Mannerheimille valtuudet järjestyksen palauttamiseksi
- 19.1.1918 sotilaskomitea järjestäytyi esikunnaksi
- 25.1.1918 Senaatti julisti suojeluskunnat hallituksen joukoiksi

Vallankumous päätös 26.1.1918

- 16.11.1917 poliittinen suurlakko, vallankumoushallitus, keskustan miehitys
- 16–18.12.1917 Punakaartien edustajakokous Tampereella, Helsingin punakaarti sanoutui itsenäiseksi
- 19.1.1918 SDP puolueneuvosto, vallankumous hylättiin 18-15
- 19–21.1.1918 Viipurin kahakat
- 23.1.1918 puolueneuvostossa ei päätöstä vallankumouksesta; laajennettu puoluetoimikunta
- 26.1.1918 ratkaiseva askel: liikekannallepano yöllä klo 24 -> lykkäys 27.1. klo 22; aseita venäläisiltä

Tammisunnuntain ja päämajan viikonvaihde Ylihärmässä

Lauantai

1

2

3

4

5

1 Päämajamarssin lähtö. Veli-Matti Keskinenkertaa osallistujille Mannerheimin saapumisen Ylihärmään.

2 Marssi kiersi toistamiseen Ylihärmän ympäri. Matka oli 10,6km. Marssin suorittaneet saivat silakkalaatikkoa ja kahvia.

3 Päämaja valastiin valoheittimillä jajätkänkynttilöillä iltaa varten.

4 Päämajan isäntä kutsui vieraita iltajuhlaan. Isäntä Aarre Kujala piti esitelmän tammisunnuntain tapahtumista.

5 Päämajan iltajuhlassa esiintyi kuoro, jota johti päämajan isäntä Aarre Kujala.

Sunnuntai

6

7

8

6 Sunnuntai aloitettiin jumlanpalveluksella Ylihärmän kirkossa. Seppele laskettiin vapaussodan muistomerkille.

7 Seppeleen laskuun osallistui suuri joukko tammisunnuntain juhallisuuksiin osallistuvia vieraita.

8 Vapaussodan muistomerkille seppeleen laskutilaisuutta juhlisti Ylihärmän veteraanikuoro.

Päämajajuhla

9

10

11

12

13

14
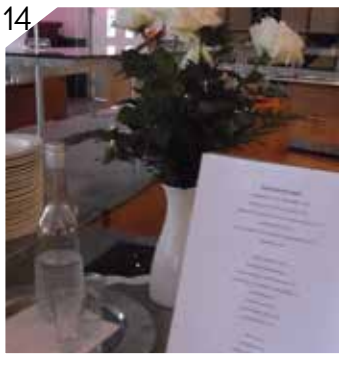

15

16

9 Päämajajuhlan avasi Artturi Leinonen -seuran puheenjohtaja Tuomas Koivuniemi:
”Tässä oli kuitenkin jonkilainen toivonvälähdys vapauden auringon noususta, ainakin vähäinen valonläikkä pimeällä taivaanrannalla”.

10 Päämajajuhlan avasi Artturi Leinonen -seuran puheenjohtaja Tuomas Koivuniemi:
”Tässä oli kuitenkin jonkilainen toivonvälähdys vapauden auringon noususta, ainakin vähäinen valonläikkä pimeällä taivaanrannalla”.

11 Ylihärmän soittokunta johtajanaan muskapt. Paavo mulari juhlisti päämajajuhlaa sovittamillaan kappaleilla.

12 Ylihärmän Reserviläisten puheenjohtaja Mika Mäki ja Kauhavan kaupungin museointendentti Hanna Riek-Takala luovuttivat juhlapuhujalle ylihärmäläisen taiteilijan Petri Riihimäen akvarellin.

13 Kauhavan kaupunginjohtaja Markku Lumio toi juhlaan viestin: Ensi keväänä Kauhavalle Lento-Hotelliin avataan Mannerheim-sviitti.

14 **Härmän kuntokeskus:** Myös Kuntokeskus osallistui näyttävästi päämajajuhlan järjestelyihin. Kuntokeskus tarjosi vaihtoehdoksi Mannerheim-buffen kuuluisine snapseineen.

15 Päämajajuhlan loppusanat ja kiitokset lausui ylihärmäläinen kansanedustaja Antti Kurvinen.

16 **Seuraava lauantai-ilta:** Ryhmä reserviläisiä kokoontui vielä oikeana tammisunnuntain iltana juhlistaman Mannerheimin ensimmäistä vapaussodan päämajaa.

Unto Nyystilä Laihian sotainvalideista ja Ahti Lehtola Laihian sotaveteraaneista vastaanottamassa lahjoitusta. **Kuva: Olavi Vähämäki**

Veteraanijärjestöille lahjoitus Rotaryklubilta ja Reserviläisiltä

Laihian Rotaryklubi ja Laihian Reserviläiset luovuttivat joulupuurotempauksen myynnistä saadun tuoton 605,50 € kokonaisuudessaan Laihian Sotaveteraaneille ja Laihian Sotainvalideille.

Rotaryklubin presidentin Pentti Kananojan ideoima tempaus toteutettiin siten, että Laihian Reserviläiset keittivät soppatykillisen puuroa kökällä ja Laihian Rotaryklubi hankki tarvittavat puurotarpeet. Maittava puuro meni hyvin kaupaksi ostosten lomassa, eikä viiden euron hinta tuntunut kalliilta, kun tiedossa oli keräyksen kohde. Lahjoittipa jotkut vitosen, vaikka eivät halunneetkaan puuroa.

Lahjoitusta vastaanottamassa olivat Ahti Lehtola Laihian Sotaveteraanien ja Unto Nyystilä Laihian Sotainvalidien edustajana. Lahjoittajia edustivat Antti Salminen ja Olavi Vähämäki Laihian Rotareista, sekä Petri Åkerman ja Olavi Koskinen Laihian Reserviläisistä.

Vastaanottajat pitivät lahjoitusta merkittävänä lisänä yhdistysten varainhankinnassa, koska heidän omilta valtakunnallisilta järjestöiltään saatavat tuet ovat pienentyneet. Lahjoitus osoittaa myös sitä, että veteraaneja arvostetaan nykyisin ja heistä halutaan pitää huolta.

Antti Salminen

KOKOUSKUTSU

Etelä-Pohjanmaan Reserviläispiiri ry:n
sääntömääräinen

KEVÄTKOKOUS

Etelä-Pohjanmaan Reserviläispiirien
Impivaaran toimipisteellä
osoitteessa
Impivaarantie 25, 60420 Seinäjoki
Keskiviikkona 11.4.2018 klo 18.00
alkaen kahvitarjoilulla klo 17.30

Tervetuloa!
Piirihallitus

KOKOUSKUTSU

Etelä-Pohjanmaan Reserviupseeripiiri ry:n
sääntömääräinen

KEVÄTKOKOUS

Teknologiakeskus Framissa
(D-osa, neuvotteluhuone Mega)
osoitteessa
Tiedekatu 2, 60320 Seinäjoki

Maanantaina 16.4.2018 klo 18.00
alkaen kahvitarjoilulla klo 17.30

Tervetuloa!
Piirihallitus

Ähtärin Reserviupseerien pitkäaikainen jäsen 100 -vuotta

Reijo Rekola kävi luovuttamassa Etelä-Pohjanmaan Reserviläispiirien ansiomitalin 100-vuotiaalle Einar Strömmerille. Reservin kapteeni Strömmer on ollut Ähtärien Reserviupseerikerhon jäsen vuodesta 1987 saakka. Mitalin luovutuksen yhteydessä otetussa kuvassa Einarilla on harteillaan Sotainvalidiliiton lahjashaali.

Einar Strömmer syntyi Tampereella päivänä, jolloin Jääkäripataljoona 27 lähti laivoilla Suomeen. Tampereella punaiset tekivät ase-etsintöjä asuntoihin. Niinpä Einaria kuljeteltiin pärekopassa kosteissa kellareissa ympäri kaupunkia. Vaimonsa Eevan hän kohtasi ensi kerran rintamalla. Naimisiin he menivät 1946. Strömmer valmistui sodan jälkeen metsänhoitajaksi.

Etelä-Pohjanmaan Reserviläispiirit onnittelee 100 – vuotiasta reservin kapteenia!

Ähtärin reserviläiskerhot talkootöissä

Ähtärissä oli helmikuun toisena viikonloppuna talviuinnin sm-kilpailut. Tapahtumajärjestelyt vaativat runsaasti talkooväkeä ja sitähän Ähtärin Reserviläisten ja Reserviupseerikerhon jäsenistöstä löytyi. Samalla yhdistykset kartuttivat käyttövarojaan.

SM-talviuintien tapahtumapaikkana oli Hankaveden ranta Hotelli Mesikämmenen edustalla. Työt kisa-areenan kuntoonlaittamiseksi alkoivat jo reilua viikkoa ennen tapahtumaa. Kisaa edeltävänä viikonloppuna reserviupseerikerhon jäsenet tekivät avannon, jonka pituus oli 25 m ja leveys 11 m. Jäätä oli vähän yli 30 cm, mutta teräsjäätä siitä oli vain kolmannes. Hauras jää aiheutti haasteita avannon teolle.

Allasmestari Lasse Raassina sahasi pitkälaippaisella moottorisahalla jään lohkareisiin. Lohkareisiin tehtiin kairalla reikä, josta pujotettiin vetoliina. Mönkijällä jäälohkareet vedettiin rantaan kourakuormaajalla siirrettäväksi tarvittaviin rakennelmiin. Kahden päivän aikana Raassina sahasi moottorisahalla jäätä noin kilometrin. Meidän muiden talkoolaisten työ mitattiin tonneissa.

Kilpailuviikolla rakennettiin allasrakenteita ja kisaviikonloppuna reserviupseerikerhon jäsenet pitivät altaan uintikunnossa noin 800 kisailijalle. Rakennelmien purku jatkui kisan jälkeen.

Reserviupseerien puheenjohtaja Luodeslampi kertoi talkoisiin osallistuneen parisenkymmentä kerhon jäsentä. Tämän talkooporukan työpanoksella kartutettiin merkittävästi yhdistyksen toimintavaroja.

Ähtärin Reserviläiset hoitivat kisaviikonloppuna liikenteenohjauksen 16 jäsenen voimin. Lisäksi yhdistys toi kisa-alueelle ensihoidon käyttöön omistamansa JSP-teltan ja hoiti sen pystytyksen ja kasauksen. JSP-teltta esiteltiin kesällä Riikun Markkinoilla.

Puheenjohtaja Tommi Pöyryn mukaan Talviuinnin Sm-kisojen talkootyöt antoivat yhdistykselle hyvät eväät matkailualueen liikenteenohjaukseen. Selkeä suunnitelma ja oikeat kyltitykset ovat matkailualueen erilaisissa tapahtumissa avainasemassa.

Pandoja vastassa

Ähtärin Reserviläiset ry:n jäsenet olivat kahdeksan jäsenen voimin järjestyksenvalvojina vastaanottamassa pandoja Ähtärin keskustan Pandakarnevaaleissa. Pandakarnevaaleissa yhdistyksen JSP-teltta toimi SM-talviuinteja markkinoivien avantouimareiden saunana. Tähänkin tarkoitukseen JSP-teltta on vuokrattavissa.

Puheenjohtaja Pöyryn mukaan yhdistys kattaa talkootyöllä valtaosan varainhankinnasta.

– Talkootyöt ovat meille hyvin tärkeä ja samalla mieluisa tehtävä. Lisänä on aina ajatus, että on meille kunnia, jos toisenkin kerran kysytään kökkään tai talkoisiin.

Teksti HM
Kuva Reijo Rekola

Jäisen työmaan talkoolaisia työvälineineen. Tässä vaiheessa avannosta on tehtynä vajaa kolmasosa.

Muistomerkillä.

KURIKAN RESERVILÄISTEN VIERAILU VIROON LOPPIAISENA

Kurikan maanpuolustusväki tekee vuosittain reissun ulkomaille, tänä vuonna niitä tulee kaksi. Tammikuussa Loppiaisen tienoilla matkamme määränpää oli Viro ja siellä Tallinna. Matkalle oli tarkoitus lähteä suuremmalla joukolla, mutta lomaa (kotoa) saaneiden määrä tippui yhdeksään lähtijään.

Pikkubussilla suunnistimme kohti "kirkonkylää", josta laivamme lähti. Mutta sitä ennen piipahdimme Varustelekassa täydentämässä "sotisopaa". Matkaan tarttui arvomerkeistä saappaisiin tavaraa. Pubissa oli mahdollista sammuttaa jano. Oiva matkakohde, maanpuolustushenkisille ihimisille.

Laivaan ja laivasta pois. Majoitus Europa hotellissa Tallinnassa. Meillä oli mukana yksi johtokunnan jäsen, joka täytti pyöreitä. Asiaomainen ei sitä julkituonut oletti, että me ei tiedä ko. asiasta mitään. Mutta toisin kävi. Iltajuhlasta tuli juhlallinen, puheet ja taas puheet lippuineen. Onnittelut vielä kerran T Kuusisto.

Mutta miksi juuri Viroon ja Tallinnaan? Edellä kerrottu oli vain sivu juonne.

SUOMENPOJAT

Suomenpojat, kuten viroksi sanotaan soomepoisid. Suomenpojat taistelivat suomen puolesta jatkosodassa vapaaehtoisina. Heitä oli 3350 sotilasta ja heistä 200 kaatui suomen rintamilla. Virolaisvapaaehtoisista muodostettiin Jalkaväkirykmentti 200, joka osallistui Kannaksen suurhyökkäyksen torjuntataisteluihin etulinjasta ja antoivat näin oman osansa suurhyökkäyksen pysäyttämiseen.

Suomen-poikia on nyt Virossa elossa alle 40 miestä. Heitä asuu myös Ruotsissa, USA:ssa ja Kanadassa. He ovat saaneet myös suomalaisen rintatunnuksen eli heille kuuluu samat veteraaniedut kuin suomalaisille rintamaveteraaneille.

Suomesta paluun jälkeen moni taisteli vielä Neuvostoliiton joukkoja vastaan mm. Tartossa. pelastaen näin vielä monen Virolaisen hengen. Osa joutui vangituksi sodan jälkeen ja pakkotöihin Siperiaan. Osa jäi sille tielle ja osa palasi Viroon 60-luvulla.

Tallinnassa on paljastettu muistomerkki 26.6.1997 Suomenpoikien muistoksi. Muistomerkki sijaitsee Metsäkalistossa (Metsakalmisto) noin 12 km Tallinnasta pohjoiseen Piritaan.

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö laski seppeleen muistomerkille 17.5.2016.

KOHTI KALMISTOA

Loppiaisaamuna 6.1.2018 lähdimme kohti kalmistoa. Mukanamme oli havuseppele Kurikasta, jossa muistoteksti "*SUOMENPOIKIEN MUISTOA KUNNIOITTAEN*" – "*KURIKAN SOTAVETERAANIT, KURIKAN RESERVILÄISET, KURIKAN RESERVIUPSEERIKERHO*"

Saavuimme Metsäkalmistoon. Rauhallinen ja kaunis hautausmaa /muistolehto. Paikka tuntui olevan suosittu kohde hiljentymiseen. Lumeton ja kostea sää toi oman harmonian paikan arvokkuuteen. Kävelimme suoraan kappelin pohjoispuolella olevalle muistomerkille. Pidin pienen esitelmän suomipojista, jonka jälkeen laskimme havuseppeleen. Laskijoina Mikko S. Säntti, Tuomo Rinta-Tassi sekä Kari Ratavaara. Näin jokainen taho oli edustettuina. Arvokas tilaisuus. Kunnioitimme myös juuri 3.1.2018 poisnukkuneen Suomipojan Meinhard Ruukholmin muistoa.

Kanssamme laskemaan piti tulla ennalta sovitusti Mati Blumfeldt, hän on Suomen-poikien asioiden toiminnanjohtaja, mutta viime hetkellä hänelle tuli este. Sattumoisin paikalla oli myös Keuruun reserviupseereiden puheenjohtaja seuranaan reserviupseeri Parkanosta, jotka pyysivät saada liittyä seuraamme. Sehän toki sopi meille. Kiitokset myös kapt.evp. Risto Kurjelle, käytimme matkalla hänen kontaktejaan.

Matkamuistot hankimme Tallinnasta. Laivaan ja laivasta pois kirkonkylällä. Automme oli jotenkin painavampi kuin mennessä. Lumimyrskyssä ajellen, hyvillä mielillä kuitenkin, taas kohta kotona, reissua rikkaampana.

Teksti ja kuvat
Mikko S. Säntti

Suomen-poikien muistomerkki.

Timo Kuusiston merkkipäivä.
vas. T Piirto, M Metsola, K Ratavaara, T Kuusisto, T Rinta-Tassi, M S Säntti, M Latva, T Kaistila, J Kivineva.

KILPAILUKUTSU

Ylihärmän Reserviläiset ry järjestää VI Ylihärmän reserviläismalja-ampumakilpailun perinnekiväärillä 18.7.2018 klo 16:30 alkaen.

Paikka: Ekohovi Ylihärmä (Kurjentie 633).

Laji: Perinnekivääri 15 + 15 ls, matka 300 + 150 m (kummaltakin matkalta ensin 5 kohdistuslauk.). Koelaukaukset ilmoitetaan ampujille, ei käydä tauluilla koelaukausten jälkeen. Kaikki ampuvat ensin 300 m, minkä vuoksi kaikkien oltava paikalla klo 17:00 mennessä.

Sarjat: Yli ja alle 50. Tänä vuonna 50 täyttävät pääsevät (joutuvat) "viisikymppisten" sarjaan.

Palkinnot: Parhaan tuloksen ampujalle kiertopalkinto (2013 M. Haukkala, 2014 J. Rantamäki, 2015 J. Lindroos, 2016 A. Iso-Oja, 2017 J. Lindroos), lisäksi kummankin sarjan kolme parasta palkitaan.

Ilmoittautumiset (mieluummin yhdistyksittäin):

jyliketola@gmail.com tai 050-3771451 (iltaisin) 15.7. mennessä, osallistumismaksu 10€.

Rata: Ammunnat ammutaan taivasalla ja maapenkalta ja sateen sattuessa ammutaan sateessa!

Buffetti

Tiedustelut:

Jukka Yliketola 050-3771451

Markku Haukkala 050-3026789

SOTAHISTORIAMATKA

KANTALAHTI-MURMANSK-PETSAMO-IVALO
25.- 28.8.2018 (LA-TI)
Reissuun vielä muutama paikka vapaana!
Ilmoittautumisen takaraja 1.4.2018.
Tilaa esite mikko.santti@luukku.com tai +358405509798

Vireyttä luonnosta, Lauhan laskeutuminen 2018

Koe luonto ja sosiaalinen yhteisöllisyys Lauhan hienossa maastossa samanhenkisten ihmisten kanssa. Metsähallitus on rakentanut luontoon uusia reittejä. Vaella kansallispuistossa koskemattoman luonnon keskellä. Luonto on keväällä parhaimmillaan. Kaikki voivat vaeltaa omaan tahtiinsa sopivan pituista reittiä. Tilaisuudesta jaetaan kaikille muistomitali. Reitit ovat merkitty luontoon.

Tietoisku

Kävelytapahtuma alkaa su 27.05.2018 klo 10:00 Lauhan näkötornilta.

Matkat ja maksut: 5km (5€), 10km (10€) ja 20km (15€) -> sisältää kartan ja huollon antimet.
Ilmoittautuminen paikan päällä klo 9:00 – 10:00.

Tiedustelut lauhanlaskeutuminen@luukku.com, 044-332 2721 / Marko Mäki-Könnö.

Lisätietoa Facebook: lauhan laskeutuminen.

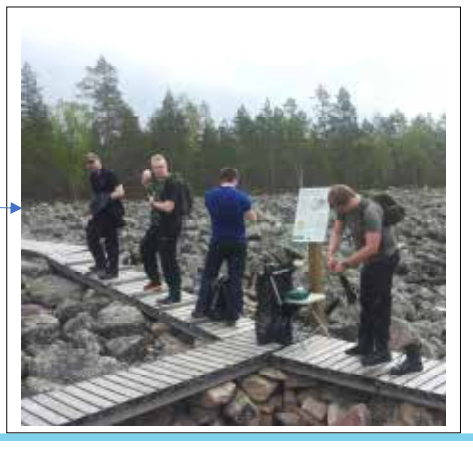

"Pohjan Jääkärikillan puheenjohtaja Kari Ahokas veteraanipäivänä Operaatio Pohjanloimussa"
Kuva: Seppo Suhonen

CASE KEMPELE

Esimerkki vapaaehtoistoimijoiden mahdollisuuksista kunnan varautumisessa

Kempeleen kunnassa on toteutettu 20 vuoden ajan yhteistyössä MPK:n ja puolustusvoimien kanssa erilaisia varautumisen kursseja yhteiskunnan häiriötilanteiden ja poikkeusolojen varalle. Kurssit on suunniteltu ja moduloitu aina kunnan omista lähtökohdista ottaen huomioon alueellinen toimintaympäristö.

Valtakunnallinen suunnittelu tehostui, kun Suomen Reserviupseeriliitto nimesi varautumistoimikunnan vuonna 2014, jossa yhdeksi hankkeeksi otettiin pilottiprojekti Kempele 2016. Maanpuolustuskoulutusyhdistys päätti laatia vuoden 2017 aikana nousujohtoisen varautumiskoulutusohjelman, jossa yhtenä projektina oli Kempeleen pilottimalli. Kummankin yhteisön varautumisen kehittämistyössä käytetään pohjana Kempeleen kunnassa luotua mallia. Työstetylle mallille on annettu nimi Case Kempele - esimerkki vapaaehtoistoimijoiden mahdollisuuksista kunnan varautumisessa.

Tiivistelmä

Kempeleen varautumisen pilottiprojektin yhtenä lähtökohtana on rekrytoida ja kouluttaa kempeleläisiä vapaaehtoisia reservin johtajia sekä vapaaehtoisia henkilöitä täydentämään poikkeusoloissa johtaja- ja käytännön osaajien vaje kunnan evakuointimuodostelmassa. Toisaalta jatkossa voidaan selvittää vapaaehtoisten henkilöiden käyttöä vakavissa normaaliajan häiriötilanteissa. Koko raportti Case Kempeleestä on saatavissa MPK:n sivuilta sovellettavaksi eri kuntiin.

Kempeleen kunnanhallitus hyväksyi vuonna 2014 pilotin ja sitoutui sen valmisteluun ja toteutukseen. Kempeleen kunnanjohtaja nimesi suunnittelua varten varautumisen yhteistyöryhmän. Hanketta koordinoi aluetasolla maanpuolustusjärjestöjen sekä viranomaisten yhteistyövaliokunta. Reserviupseeriliiton varautumistoimikunnassa pilotin valmistelu aloitettiin samana vuonna. MPK:n nimeämässä varautumisen työryhmässä pilottia valmisteltiin vuoden 2017 aikana Case Kempeleenä. Yhtenä tavoitteena on, että MPK:n ja RUL:n lisäksi myös muut maanpuolustusjärjestöt katsovat Case Kempeleen perusteltuna esimerkkinä kehiteltäessä paikallistason yhteistyötä varautumisessa.

Kempeleessä on useiden vuosien ajan tehty väestön evakuoinnin vaatimaa suunnittelutyötä. Kunnassa on pidetty MPK:n kursseja, joilla on kehitetty evakuoinnin toimipisteiden toimintasuunnitelmia ja harjoiteltu evakkoon lähtemistä ja evakoiden vastaanottamista. Suunnitelmien käytännön hyödyntäminen ei ole edennyt valtakunnan tasolla. Case Kempeleen tavoitteita ja toimenpiteitä havainnollistetaan seuraavaksi esitellyllä tavalla.

MPK järjestää yhdessä kunnan kanssa rekrytointitilaisuuden ja pyytää puolustusvoimien aluetoimistoa lähettämään kutsun Kempeleen kunnassa asuville sopiviksi katsomilleen reservin päällystöön kuuluville henkilöille. Tilaisuuteen voidaan kutsua lisäksi myös muilla toimenpiteillä kokonaisturvallisuudesta kiinnostuneita henkilöitä. Heille kerrotaan voimassa olevat evakuointia koskevat määräykset ja oman väestön evakuoinnin ja muualta tulevien evakuoitujen vastaanoton järjestelyt.

Rekrytointitilaisuudessa kootaan evakuointiorganisaatioon ilmoittautuneet ja tiedustellaan heidän halukkuuttaan sitoutua jatkokoulutukseen ja suunniteltavaan tulevaan tehtävään. Myönteisessä tapauksessa heille haetaan VAP -määräys. Jatkokoulutukseen osallistuneille reserviläisille esitetään korvaavia kertausharjoitusvuorokausia, mikäli koulutustilaisuus täyttää vaadittavat edellytykset. Koulutusta jatketaan siten, että MPK:n kurssilla annetaan syventävää väestönsuojelukoulutusta.

Jatkokoulutus eriytetään siten, että esimerkiksi kokoontumispaikkojen johtajiksi/varajohtajiksi sijoitetuille pidetään kurssi kokoontumispaikan toimintasuunnitelman laatimisesta käyttäen mallina laadittua kokoontumispaikan esimerkkisuunnitelmaa. Päämääränä on saada eri toimipisteille esimerkkisuunnitelman hallitsevat johtajat/varajohtajat, jotka pystyvät lyhyessä ajassa tilannekoulutuksen avulla saamaan toimipisteensä olosuhteiden vaatimaan valmiuteen.

Evakuoinnin koulutusta jatketaan tulevina vuosina käytännön harjoitteluna joko oman kunnan elimien välillä tai yhdessä naapurikunnan kanssa. 'Maaliosastona' voidaan käyttää evakuointiorganisaatioon sijoitettua henkilöstöä. Koulutus toteutetaan MPK:n kursseina ja koulutettavina ovat vapaaehtoiset reserviläiset sekä kolmannen ja neljännen sektorin aktiivit. Koulutetut sijoittuvat kunnan poikkeusolojen organisaation erilaisiin johto- ja vastuutehtäviin. Suunnitelmat ja niiden edellyttämät toimenpiteet henkilöineen päivitetään määräajoin. Kunnan virka- ja työsuhteiset muodostavat evakuointiorganisaation virallisen rungon. Kouluttajina toimivat osaajat eri yhteisöistä. Vapaaehtoisten sitoutumisella tuodaan evakuointityöhön merkittävä osaamislisä.

Kehityspolku

Case Kempeleen tuomien haasteiden ja mahdollisuuksien sisäistäminen edellyttää varautumisen kehityspolun avaamista. Kempeleen kunnan johtoryhmä osallistui vuonna 2002 puolustusvoimien järjestämään Salama 2002 – sotaharjoitukseen. Harjoituksessa sotilaat joutuivat operoimaan lähes viikon ajan Kempeleen kunnan taajaman alueella. Raportissa Oulun sotilaslääänin komentajalle kerrottiin ne toimenpiteet, mihin kunnan on valmistauduttava, mikäli uhka-arvio on edellisen kaltainen – on valmistauduttava evakuoimaan koko kunnan väestö. Sotaharjoituksesta saamani kokemuksen perusteella laadin RUL:n koulutustoimikunnassa vuonna 2003 raportin vapaaehtoisten mahdollisuuksista kunnan poikkeusolojen organisaatiossa evakuointia tehtäessä. Seuraavat toimenpiteet tehtiin koulutustoimikunnan varautumisjohtamisen työryhmässä ja suunnitelmaa täydennettiin vuosina 2005–2007 Varautumisjohtajan perus- ja jatkokurssilla.

MPK nimesi 2008 varautumissuunnittelua varten Vartu -jaoston. Jaostossa valmisteltiin kahden vuoden aikana Vartu -koulutusohjelma. Koulutusohjelmassa saatiin valmiiksi varautumisen perustaso: Turvallisuustietoinen kansalainen, jatkotaso: Toimintataitoinen kansalainen arjen häiriötilanteissa ja erikoistaso: Poikkeusolojen tuntemus kansalaisena.

RUL:n nimeämässä varautumisen työryhmässä valmisteltiin v. 2013 uusi moduloitu Varautumisjohtajan jatkokurssin sekä dia -esityksen Varautuminen ja jatkuvuuden hallinta kunnassa. Se painottui kuntien varautumiseen yhteiskunnan erilaisiin häiriötilanteisiin, sekä valotti vapaaehtoisten toimijoiden mahdollisuuksia. Kun RUL:n perusti vuonna 2014 varautumistoimikunnan, esiteltiin toimikunnalle powerpoint -diasarja kunnan varautumiskoulutuksen järjestämisestä. Kehityspolun seuraavassa vaiheessa ryhdyttiin valmistelemaan pilottiprojekti Kempelettä. MPK nimesi vuodelle 2017 työryhmän, jossa pilottia on jatkovalmisteltu työnimellä Case Kempele. Se on esimerkki reservin päällystön ja muiden vapaaehtoistoimijoiden mahdollisuuksista poikkeusoloissa kunnan evakuointiorganisaation tehtävissä. Esimerkkiä voidaan soveltaa myös vakavissa häiriötilanteissa. MPK asiakirja 178/1.02.03/19.12.2017.

Kari Ahokas
Pohjan Jääkärikillan puheenjohtaja
MPK:n työryhmän jäsen
RUL:n varautumistoimikunnan vpj.

-MINUN MIELESTÄNI-

Voidaanko Suomen itsenäisyys säilyttää sotilaiden avulla?

Itsenäisyyspäivän tunnelmissa huoli isänmaastamme ja sen itsenäisyydestä nousee väistämättä pinnalle. On nähty, mitä liittoumat saa aikaan. Oman hyödyn tavoittelu ja toisten kustannuksella eläminen on niissäkin etusijalla. Valtaapitävien itsekkyydestä sodat ovat ennenkin syttyneet. Millä siis selviäisimme pahimmasta? Puolustusvoimien uskottavuudellako? Puolustusvoimiemme vähäiset varat on keskitettävä sodasta selviytymiseen. Isoista päällekkäisistä esikunnista upseerit kentälle kouluttamaan hyviä sotilaita. Maanpuolustustahto, osaavat sotilaat ja oikeat välineet ovat turvallisuutemme tae. Riittäisikö tämä?

Pahimpaan on varauduttava

Sota on pahin vaihtoehto. Siksi sen kynnystä on nostettava uskottavalla maanpuolustuksella. Tosiasiat on tunnustettava ja niihin on myös reagoitava. Suurvalta pyrkii aina laajentumispolitiikallaan alistamaan pienemmät. Siinä suhteessa varakas Suomi on kiinnostava kohde. Alistamisen keinoina tulee mieleen mielipiteenmuokkaus, taloudellinen riippuvuus, rauhanomainen asuttaminen, strategisten kohteiden ja tiedotusvälineiden haltuunotto, liikekannallepanon eliminoiminen ja viimekädessä avoin sota.

Suomi on maantieteellisesti niin sivussa, etteivät mitkään liitot pelasta pahimmasta. Sodan kynnystä ne voinevat nostaa, mutta muuta iloa ei niistä toden tullen ole. Omaa sotilaallista kykyä tarvitaan uskottavuutemme tueksi. Miten se toteutetaan, kun maailman hyvinvoivimman maan tittelistä emme luovu ja siksi ei rahaa "tarpeettomiin" puolustusmenoihin riitä, ei ainakaan uskottavuuteen asti. Tosiasiassa Suomi elää kuitenkin maailman suurimman elintasokuilun äärellä.

Miten sitten oltaisiin uskottavia

Puolustuksemme tulee perustua sissitoiminnan omaiseen alueelliseen puolustukseen. Maanpuolustuskoulutus on annettava kaikille jo kunnon kansalaiskasvatuksenkin takia. Maanpuolustustahto on uskottavuutemme perusedellytys. Huippusotatekniikan omaksumiseen ja ostamiseen pienellä valtiolla ei ole koskaan varaa uskottavuuteen asti. "asemuseoita" täynnä oleva maa paikallisine taistelijoineen sen sijaan olisi kiusallinen juttu hyökkääjälle. Jos Suomessa kaikki ovat isänmaan puolustajia, niin ketä kiinnostaa näiden ihmisten taltuttaminen.

Lipun näyttönä valmiusprikaatit, laiva ja lentokone ovat paikallaan, mutta nykyaikaisessa sodassa ne ovat helposti tuhottavissa. Siksi alueelliseen koulutukseen ja puolustustahdon vaalimiseen tulisi voimavarat keskittää. Nykyisten mammuttiesikuntiemme paras aines tulisi jalkauttaa maakuntiin vapaaehtoisen maanpuolustustyön tueksi. Kodinturvajoukoissa tulisi vielä 70- vuotiaatkin laskea sodanajan vahvuuteen. Kaikkialla toimiva koko kansan armeija olisi kovaa valuuttaa. Mielestäni tämä kustannussäästöinen suomalainen malli "miljoona" reserveineen ja 100 % puolustustahtoineen olisi parhaiten estämässä hyökkäysaikeet kaikilta vallanhaluisilta.

ye-everstiluutnantti evp.
Niilo Hakala, Teuva

Kiinnostunut seminaariyleisö täytti Seinäjoki-salin jälleen kerran SUOMI 100 – merkeissä. Eturivissä oikealta lukien Kati Katajisto, Martti Häikiö, seminaarin puheenjohtaja Vesa Määttä sekä Tapani Tikkala, joka seuraa Jokisaloa perinneyhdistyksen johdossa.

Tammisunnuntain anti:

Juhlaseminaari selkiytti taustoja sadan vuoden takaa

Tammisunnuntain aaton juhlaseminaari Seinäjoki-salissa kirkasti salintäyteiselle yleisölle monia asioita, jotka johdattivat kansakuntamme vapauden poluille. Tasokas asiantuntijaraati valotti myös kipeitä tapahtumia, jotka kansamme oli pakko kokea sata vuotta sitten.

Eversti evp. **Jorma Jokisalo** lupasi jo yli vuosi sitten, että SUOMI 100 – tietoisuutta tuodaan vuoden aikana esiin monin näkyvin tapahtumin. Vapaussodan ja Itsenäisyyden Etelä-Pohjanmaan Perinneyhdistys ry huipensi tapahtumat Tammisunnuntain Juhlaseminaariin, joka täytti salin viimeistä paikkaa myöden. Maakunnan media palkitsi asiantuntijat runsain palstatiloin.

Monipuolisesta juhlaseminaarin annista vastasi tohtoritason asiantuntijaryhmä. Tässä raportissa käsitellään sanomaa lähinnä professori **Martti Häikiön** teeman pohjalta. Se kosketteli silloisen laillisen hallituksen toimintaa järjestyksen palauttamiseksi P. E. Svinhufvudin johdolla maahamme.

Hallitus ilman järjestysvaltaa

Aikaisemmissa seminaareissa viime vuoden puolella professori Martti Häikiö kuvaili kansanomaisesti tapahtumia, jotka johtivat itsenäisyyden julistamiseen 6.12.1917. Itsenäinen valtio ei kuitenkaan ollut sillä valmis, vaan virallisen hallituksen toiminta oli vasta kehitteillä. Häikiön tilannekatsaus koski tällä kertaa julistuksen jälkeisiä haasteita.

– Venäjä, Ruotsi ja Ranska tunnustivat Suomen itsenäisyyden 4.1.1918 ja Saksa kaksi päivää niiden jälkeen. Eduskunta antoi senaatille 12.1.1918 valtuudet lujan järjestysvallan luomiseen.

– Tammikuussa 1918 Suomessa oli noin 75000 venäläistä sotilasta, jotka oli saatava maasta pois. Suojeluskuntia oli maassa noin 400, joissa oli tuossa vaiheessa 38000 jäsentä. Sodan alussa tammikuun lopussa punakaarteja oli 375, joissa oli 25000–30000 jäsentä. Ase kädessä oli enimmillään yhtaikaa taistelussa toisiaan vastassa 76500 kansalaista.

Näistä vaikeista asetelmista piti lähteä luomaan itsenäistä Suomea.

Milloin Suomen puolustusvoimat perustettiin?

Itsenäisyysjulistuksen aikana Suomella ei ollut vielä omia puolustusvoimia. Sen sijaan maassa oli runsaasti vieraan vallan sotaväkeä. Niiltäkin vallankumouksen takia puuttui selvä johto. Häikiön esitykään ei antanut ehdotonta yhtä päivämäärää, jolloin armeijamme katsotaan perustetun.

– Jo 16.5.1917 laadittiin ”Suomen sotaväen ja suojeluskuntien perustamisasiakirja”. Syyskuussa senaatti perusti Saksanniemen ratsupoliisikoulun. 25.9.1917 pystytettiin ”Komitea suojeluskuntien perustamiseksi”.

– Vasta itsenäisyysjulistuksen jälkeen 7.1.1918 Senaatin puheenjohtaja P. E. Svinhufvud nimitti Sotilaskomitean valtion elimeksi. Eduskunta valtuutti senaatin palauttamaan järjestyksen maahan. Svinhufvud antoi toteutustehtävän kenraali Mannerheimille 16.1. Senaatti julisti suojeluskunnat hallituksen alaisuuteen 25.1.1918.

Mannerheimin johdolla maan vapauttaminen venäläisistä aseista riisunnalla aloitettiin menestyksellisesti Etelä-Pohjanmaalla tammisunnuntaina 28.1.1918. Jääkärit kotiutuivat Vaasan kautta 25.2.1918 vapaussodan käännyttyä eteläisessä Suomessa jo sisällissodaksi. Puolustusvoimat hakivat muotoaan ”työn lomassa” kovien vaiheiden paineessa.

Seminaari auttoi ymmärtämään taustoja

Juhlaseminaarin yleisö kuunteli historioitsijoiden esityksiä hievahtamatta. Kuulijoilla oli mahdollisuus tehdä paneelille tarkentavia lisäkysymyksiä, joita tuli aikataulun sallima määrä.

Ilmajokelaista harrastajaa **Jorma Yli-Suomua** kiinnosti, miten rajan sulkeutuminen Venäjän vallankumouksen takia vaikutti maamme asioiden kulkuun. Olihan Suomen suuriruhtinaskunta siihen saakka ollut vahvasti riippuvainen kaupankäynnistä emomaan kanssa. Kysymys herätti raadin jäseniä vastaamaan kunkin vuorollaan.

– Punaisten älymystöjohtoon lukeutui tuolloin nimekäs joukko vaikuttajia. He uskoivat vankasti siihen, että rajan sulkeutumisen aiheuttama työttömyys, kapinahenki ja viljantuonnin loppuminen kypsyttävät kansan vallankumoukseen. Paluuta ruotuun odotettiin nälän pakottamana. Manner ja Gylling yrittivät propagandallaan harhauttaa kansaa siinä etelässä osittain onnistuenkin.

Juhlaseminaari antoi yleisölle paljon uutta tietoa ja ajateltavaa. Objektiivisen asiatiedon saanti madaltaa jopa kynnystä ymmärtää vastapuolta väristä riippumatta. Eräs pirkanmaalainen tuttavani totesikin seminaarin jälkeen: ”Entä jos esivanhempasi olisi sattunut syntymään Tampereen eteläpuolella. Minkä värinen olisi ollut hänen käsivarsinauhansa?” – Kuka tietää!

Seminaari antoi monia vastauksia, mutta kaikkiin kysymyksiin tuskin koskaan pystytään tyhjentävästi vastaamaan.

Matti Latvala

Professori Martti Häikiö esiintyi jälleen mielellään kiitolliselle eteläpohjaiselle kuulijakunnalle.

Asiantuntijapaneeli vastaili auliisti kysymyksiin. Paneelissa FT Kati Katajisto, professorit Kari Hokkanen ja Martti Häikiö sekä eversti evp. Jorma Jokisalo.

Tervehdys Kauhavan koulutuspaikalta!

Päättynyt vuosi oli vanhan paketointia, uuden suunnittelua ja uusien toimintatapamallien luomista. Koulutustavoitteista jäätiin, mutta muutto tehtiin ja uusi koulutuspäällikkö- organisaatio saatiin luotua syksyllä 2017 perustetulle Kauhavan koulutuspaikalle. Kauhavan koulutuspaikka sijaitsee entisen Lentosotakoulun tiloissa, tarkemmin esikuntarakennuksessa. Saadun palautteen perusteella 2017 harjoitukset saatiin hyvin vietyä läpi. Palautteen saaminen on tärkeää toiminnan kehittämisen kannalta. Me luemme saamamme palautteen oikeasti. Tulevissa harjoituksissa olemme pyrkineet mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon saamamme palautteen.

Loppuvuonna 2017 aloitettiin tulevan vuoden 2018 koulutuksen suunnittelu. Varsinaista joulutaukoa emme pitäneet, vuoden 2018 koulutussuunnittelu jatkui kuluvan vuoden puolelle. Tällä hetkellä koulutuskalenteri on betonoitu, kuitenkin niin, että joustavuutta tarvittaessa löytyy. Mielellämme emme peru harjoituksia, vaan yritämme tarvittaessa löytää uuden paremman ajankohdan. Kalenterointi on taitolaji. Siinä on otettava huomioon mm. yhteistoimintaorganisaatioiden kalenterit. Viime syksyn ILMI17-harjoitus sattui samaan aikaan Venetsialaisten kanssa, joka aiheutti osallistumisten peruuntumisia. Venetsialaisetkin (mökkikauden päättäjäiset) ovat rantautuneet Etelä-Pohjanmaalle.

ILMI17 oli varautumisen ja kokonaisturvallisuuden harjoitus, joka läpi vietiin poliisin, SPR:n ja VAPEPA:n kanssa. Tänä vuonna väistelemme Venetsialaisia. Harjoitus ajoittuu syyskuussa Hillan päiväksi, joten harjoituksen nimi on HILLA18. Tervetuloa HILLA:an. Varautumisen ja kokonaisturvallisuuden suurharjoituksesta tehdään jokasyksyinen tapahtuma.

Kauhavan koulutuspaikka ottaa mielellään vastaan esityksiä kursseista, kurssien sisällöstä ja mainostamisesta. Kurssien mainokset pyritään saamaan entistä näkyvämmin esille. Maanpuolustuskoulutusyhdistys on myöskin mainostamisen tarpeessa.

Törmään liian usein kysymykseen, mikä se MPK on?

Olen tyytyväinen, kun olemme televisiossa, siis mainostamassa :)

MPK:n koulutuspäällikko Juhani Alkio

Käykää MPK:n sivuilla, talvisin -22 www.mpk.fi

Terveisin MPK-Juhani

Hannu Kallio, Antti Vaismaa, Ville Rinta ja Jussi Peltoniemi

ISÄNMAALLINEN ITSENÄISYYSPÄIVÄ ISOSSAKYRÖSSÄ

Vuorokauden kestävä kunniavartio Isonkyrön Sankarihaudalla

Idea 24 tunnin kestävästä kunniavartiosta 6.12.2017 Isonkyrön sankarihaudalla sai alkunsa jo vuoden 2016 puolella, kun ideoita Suomi 100 -teemaan liittyen pyydettiin lähettämään Isonkyrön kuntaan. Pientä tunnustelua suoritettiin kuitenkin kunnan isänmaallisiin järjestöihin ennen idean julkaisemista ja tiedusteltiin heiltä mahdollisuutta osallistua tämänkaltaisen idean toteuttamiseen. Kaikki kysytyt tahot olivat asian toteuttamisen kannalla.

Ensimmäinen kokous asiasta pidettiin 17.5.2017 Isonkyrön Asemiesmuseolla ja kutsuttuina oli seuraavat järjestöt: Kaatuneitten Omaiset, Isonkyrön Sotainvalidiosasto, Isonkyrön Sotaveteraaniosasto, Isonkyrön Reserviupseerikerho, Isonkyrön Reserviläiset, Isonkyrön Maanpuolustusnaiset, Isonkyrön Karjalaiset, Isonkyrön Lottaperinne, Isonkyrön Asemiesmuseo, Isokyröläiset Sinibaretit ja Isonkyrön Hevosystävät.

Kokouksen alussa totesimme yhdessä, että me Isonkyrön isänmaalliset järjestöt haluamme olla myös mukana tässä Suomi 100v -tapahtumassa järjestämällä Isonkyrön Sankarihaudalla Itsenäisyyspäivänä 24 tuntia käsittävän kunniavartion. Tällä eleellä haluamme kunnioittaa sankarivainajiemme muistoa ja kiittää kaikkia sodan sukupolven edustajia vapaasta Isänmaasta.

Kokous päättikin yksimielisesti toteuttaa esitetyn 24-tunnin kunniavartion 6.12. klo 00:00 – 24:00. Kunniavartio päätettiin toteuttaa pari/nelosvartiona, riippuen vartioon ilmoittautuneiden määrästä. Päätettiin myös, että vartiovuoro kestää 30 min, jotta mahdollisimman moni pääsee suorittamaan tätä kunniakasta tehtävää.

Myös Isonkyrön Asevelihaudalle ja Karjalaan jääneiden muistomerkille päätettiin järjestää kunniavartio seppelten laskun ajaksi. Päätettiin, että Asevelihaudan kunniavartiosta vastaa Isonkyrön Lottaperinne, varustuksena lottapuku ja Karjalaan jääneiden muistomerkillä Isonkyrön karjalaiset, varustuksena tumma päällysvaatetus ja karjalaiset airutnauhat. Päätettiin myös, että sotareen eteen valjastettu, talviasuun naamioitu suomenhevonen kunnioittaa tilaisuutta läsnäolollaan seppelten laskun ajan. Myöhemmässä vaiheessa päätettiin ottaa myös sotarintamalla ollut Ford kuorma-auto ja sen hinauksessa oleva, sodissamme palvellut 76 K 02 kenttätykki juhlistamaan seppeleenlaskutilaisuutta suomenhevosen rinnalla.

Kokouksessa valittiin myös vartiopäällikkö, varusteväpeli, huoltoväpeli ja nimettiin eri järjestöjen yhdyshenkilöt. Tukikohdaksi ja huoltopisteeksi valittiin Isonkyrön seurakuntatalo ja vartioston ruokahuollosta vastaaviksi nimettiin Isonkyrön Maanpuolustusnaiset. Suomenliput päätettiin valaista pimeän aikana ja ulkotulia hankitaan tarpeellinen määrä. Vartioiden varustukseksi päätettiin hankkia koko itsenäisyytemme aikana käytettyjä sotaväen varusteita, suojeluskuntavarustuksesta aina nykyaikaiseen m/05 lumipukuun. Tämä suunnitelma myös toteutui.

Kokouksia pidettiin kaikkiaan kolme, joissa tarkennettiin vielä muutamia asioita, mutta pääpiirtein edettiin alustavan alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Vartioon oli tällöin ilmoittautunut yli 100 henkilöä. Koulutustilaisuus ja nimenhuuto pidettiin 4.12. seurakuntatalolla, jossa melkein kaikki vartioon ilmoittautuneet olivat paikalla.

Tämän Isänmaallisen Itsenäisyyspäivän vartiotehtäviin Isonkyrön Sankarihaudalla osallistui kaikkiaan 110 henkilöä. Asepalveluksen suorittaneita naisia oli 4, isä-poikapareja 24, veljespareja oli 4, sotaorpoja oli 5 ja muita sukulaispareja 2. Vanhin oli 83-vuotias. Kaikki vartiot kuvattiin vartiopaikalla. Päivästä on myös videotallenne.

6.12.2017 ohjelma Isonkyrön kirkonmäellä ja Koulukeskuksessa

- **klo 00:00** Kunniavartio asetettiin Sankarihaudalle, vuoro kesti 30 min.
- **klo 08:00** Partiolaiset sytyttivät kynttilät jokaisen sankarivainajan haudalle, myös perhehautaan haudatuille.
- **klo 10:00** Omaiset laskivat pienoishavuseppeleet sankarihaudoille ja myös perhehautoihin haudatuille. Partiolaiset ja reserviläiset avustivat seppeleiden jaossa ja laskussa.
- **klo 11:00** Itsenäisyyspäivän Jumalanpalvelus Isonkyrön kirkossa.
- **klo 11:50** Lippurivistö ja seppelpartiot saapuivat sankarihaudalle. Seurasi virsi ja seppelnauhojen luku ja seppeleiden lasku Sankari- ja Asevelihaudalle sekä Karjalaan jääneiden muistomerkille.
- **Klo 12:30** Itsenäisyyspäivän pääjuhla alkoi Isonkyrön Koulukeskuksen juhlasalissa.
- **klo 17:00** Partiolaisten 100 soihtukulkue lähti keskustan urheilukentältä kohden Sankarihautaa.
- **klo 17:45** Partiolaisten soihtukulkue Sankarihaudalla jossa uudet partiolaiset vannoivat partiolaisen valan.
- **klo 24:00** Kunniavartiointi päättyi

Isänmaallisin terveisin
Vartiopäällikkö Erkki Hölsö
Kapteeni evp

Antti Lehtorinta ja Juha Savinainen

Aarne Försti ja suomenhevonen

Sankarihauta yövalaistuksessa

Henna Antila ja Minna Vaismaa

Sinibaretit Jukka Ollikkala ja Heikki Valli

Jääkäripataljoona 27 perinneyhdistyksen lippulinna. **Kuvaaja: Pasi Lindroos**

JÄÄKÄREIDEN KOTIINPALUU -JUHLA OLI AINUTLAATUINEN

Pohjanmaan aluetoimistolla on ollut poikkeuksellisen kiireinen kevät. Järjestimme Jääkärien kotiinpaluun juhlatapahtumat, sekä paikallispuolustusharjoituksen Vaasa 18. Kiire vielä jatkuu. Perinteinen Pauha-harjoitus yhdessä maanpuolustuskoulutuksen kanssa, toinen viiden päivän kertausharjoitus toukokuussa, alueellinen maanpuolustus -kurssi Härmässä ja Puolustusvoimien lippujuhlapäivän tapahtumat Seinäjoella pitävät toimiston kiireisenä.

Jääkäreiden kotiinpaluu -juhla oli ainutlaatuinen, historiallinen tapahtuma. Järjestelyt sujuivat erinomaisesti. Tapahtumassa lämmitti monta asiaa. Lauantaina oli poliisin arvion mukaan 10 000 – 12 000 ihmistä seuraamassa tapahtumia. Sää oli kylmä, mutta aurinkoinen. Luonnonvoimatkin kunnioittivat tapahtumaa, koska tuulta ei ollut, joka on harvinaista Vaasassa. Hornetin ja NH90 esityslennot kruunasivat tapahtuman.

Ainoa epävarmuushetki tuli, kun lauantaina tapahtuman kuuluttaja Hippi Hovi aloitti oman "lähetyksen" torilla kello 10:00. Tuolloin oli hetken aikaa itselläni samanlainen tunnelma, kuin legendaarisessa Kummelin – sarjan Lada-kerhon vuosikokoontumisessa; " ei tänne kukaan tule". Mutta niin vain tuli.

Meille järjestäjille paras palaute tuli paraatin osallistuvien joukkojen palaute. He totesivat, että aluetoimiston rakentamat järjestelyt antoivat heille mahdollisuuden keskittyä vain paraatiin ja ohimarssiin. Myös tapahtumaan osallistuneet saksalaiset olivat erittäin tyytyväisiä vastaanotosta.

Jääkäreiden kotiinpaluu juhla televisioinnista käytiin pientä polemiikkia julkisuudessa. Aluetoimistona emme halua olla mukana keskustelussa, mutta haluamme tuoda esiin yhden asian. YLE Pohjanmaan vastasi tapahtuman televisioinnista Yle Areenan ja he myös lähettivät tapahtumaa suorana radiossa.

Paikallispuolustusharjoitus Vaasa18 oli myös ainutlaatuinen tapahtuma. Harjoituksessa oli kolme tarkoitusta; harjoittaa viranomaisten välistä yhteistyötä konkreettisella tasolla. Toinen tavoite oli harjoitella toimeenpanoa, koska nyt harjoituksessa oli mukana paljon joukkoja. Kolmas tavoite oli tehdä ensimmäiset kokeilut uusimman Puolustusvoimain tehtävän – kansainvälisen avun antamisen ja vastaanottamisen osalta.

Erityisen ylpeä olen meidän viranomaisten välisen yhteistoiminnan tasosta. Niin jääkäreiden kotiinpaluun tapahtumassa kuin paikallispuolustusharjoituksessa muut viranomaiset tukivat meidän toimintaa uskomattoman hienolla tavalla.

Loppuun vielä pari nostoa.

Kaikki me olemme lukeneet Puolustusministeriön suunnitelmista muuttaa MPK:n tehtäviä. Toistaiseksi olemme odottavalla kannalla, mitä mahdollinen muutos käytännössä tarkoittaa. Sanotaan, että muutos on aina mahdollisuus. Itse myös uskon näin.

Maavoimien komentaja nosti helmikuun puolivälissä esille sen, että varusmiehiä ja reserviläisiä voitaisiin käyttää virka-aputehtäviin nykyistä laajemmin. Tähän lainaan maavoimien komentajaa, kenraalimajuri Petri Hulkkoa; "sen sijaan emme voi käyttää varusmiehiä emmekä reserviläisiä aseelliseen virka-apuun tai sellaiseen virka-apuun, joka voi vaarantaa heidän terveytensä. Sotaan voimme käyttää, mutta emme sotaa alempiasteisiin tilanteisiin. Se tuntuu vähän oudolta."

Tässä olen samaa mieltä komentajamme kanssa. Meidän alueelta puuttuu koulutusta antava joukko-osasto. Virka-avun saapuminen kestää alueellamme kohtuullisen kauan, pelkästään matkoista johtuen.

Meidän maakuntakomppanioiden virka-apujoukkueiden koulutustaso on korkea. Sen osoitti muun muussa paikallispuolustusharjoitus Vaasa 18. Koulutuksessa on ollut mukana vahvasti Pohjanmaan poliisilaitos. Uskon, että mahdollisuus käyttää maakunta -komppanioiden virka-apujoukkueita haastavimpiin virka-aputilanteiseen palvelisi kaikkia osapuolia.

Oikein hyvää kevään odotusta itse kullekin.

Everstiluutnantti Mika Piiroinen
Pohjanmaan Aluetoimiston päällikkö

Puolustusvoimien kalustonäyttelyssä riitti väkeä. Varsin onnistunut tilaisuus!
Kuvaaja: Pasi Lindroos

Saksan kaartin pataljoona Wachbataillon, Saksan asevoimat.
Kuvaaja: Pasi Lindroos

Talvisodan päättymisen muistotilaisuus

Talvisodan päättymisen muistotilaisuus Seinäjoella 13.3. Taipale-Vuosalmi –patsaalla. Puhujana Lapuan hiippakunnan piispa Simo Peura.

Valokuvat tilaisuudesta otti Pentti Heikkilä

Etelä-Pohjanmaan Reserviläispiirien edustajat valmistautumassa seppeleenlaskuun. Seppelpartioissa Reserviläispiirien toiminnanjohtaja Jani Syvänen, Reserviupseeripiirin puheenjohtaja Marko Kaappola sekä Reserviläispiirien hengellisen- ja perinnetoimikunnan edustajat Aulis Harju ja Juhani Erkkonen.

ARE

AS MUOVI Oy
64700, Teuva Puh. 06-267 2700

ASIANAJOTOIMISTO
Lepistö & Mäkinen Oy

AUTION LAATIKKOTEHDAS

CANORAMA
KAUHAJOKI

DIGISON

eepee

EPV KIINTEISTÖPALVELU OY

Hiipakka
- Since 1951 -

HINAUS JA TUUPPAUS

HÄRMÄN KUNTOKESKUS
Vaasantie 22, 62374 Ylihärmä
Puh. 06 483 1111
www.harmankuntokeskus.fi

HÄRMÄN LIIKENNE OY
www.harmanliikenne.fi

ILKKA

ITIKKA OSUUSKUNTA

CITYMARKET JOUPPI

CITYMARKET SEINÄJOKI PÄIVÖLÄ

K3-Prevent Oy
Ensiapu- ja kortti-koulutukset

KOILLIS-SATAKUNNAN SÄHKÖ OY
Keskustie 10, Virrat / Puh. 03-485 511
Yrittäjäntie 3, Ähtäri / Puh. 06-5415 111

KOTI PIZZA rolls Kauhajoki

Konepaja STAMAC Oy

Kotijoukkue

KURIKKA • POHJANKYRÖ • KYRÖNMAA • TEJUKA
- LEHTI

Kuortane Sport Resort
Kuortaneen Urheiluopisto

KÄYTTÖAUTO
www.kayttoauto.fi

GRP - DOORS
LAMI

LAPUA www.lapua.com

LAPUAN KIINTEISTÖMARKKINOINTI Ylitalo

LATOMÄENSÄHKÖLIIKE

LEUY VIRTA

LÄHITAPIOLA
Etelä-Pohjanmaa

Kun hinta ratkaisee minimani

MOTO SEINÄJOKI

NORTECH METAL OY
The Flexible and Versatile Partner

OP Alavus

OP Kuortane

omaSp Säästöpankki

piSko

Pohjanmaan KALUSTE

P. ROTOLA - PUKKILA OY
WWW.TIMANTTI.COM

POP Pankki Kyrönmaan Osuuspankki

POP Pankki Lapuan Osuuspankki

POP Pankki Pohjanmaan Osuuspankki

POP Pankki Kurikan Osuuspankki

Rinta-Joupin Autoliike
www.rinta-jouppi.com www.auto.fi

SAFETOR®
VARTIOINTI - ERIKOISTURVA - JÄRJESTYKSENVALVONTA - TURVATEKNIIKKA - 010 5044 120

Seinäjoen Energia Oy

Specsavers OPTIKKO

st1 LISTARO

SÄHKÖ KAUNISTO
ALAJÄRVI • ALAVUS • KUORTANE • PIETARSAARI • SEINÄJOKI • TAMPERE • TÖYSÄ

Säästöpankki
Avain Säästöpankki

YLIHÄRMÄN Säästöpankki

TAMSIN PUUTARHAT •TEUVA

Vaasan Maalaustyö Reinisalo

Valmet VALMET TECHNOLOGIES OY

Veljekset Ala-Talkkari Oy

VOLTIN VÄRI www.voltinvari.fi

VV-Kuivaus
LAADULLA JA AMMATTITAIDOLLA
24h päivystys · Kosteuskartoitukset · Kuivauspalvelut · Rakennuspalvelut

VÄRIMIEHET

Reserviläiset, suositaan näitä maanpuollustusmyönteisiä yrityksiä!